

«Ο Κανόνας των εσωρούχων»

**Πρόταση εκπαιδευτικού υλικού και ενδεικτικών
εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων**

**για την πιλοτική δράση του ΥΠΕΠΘ & του ΙΕΠ
«Εργαστήρια Δεξιοτήτων»**

**στο πλαίσιο της
καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ»
του Συμβουλίου της Ευρώπης
για τον τερματισμό της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Γενικές πληροφορίες	4
Κεφάλαιο 1: Ευρύτερη σκοπιμότητα	5
Κεφάλαιο 2: Παιδαγωγική σκοπιμότητα	
2.1 Παιδαγωγικός στόχος (υπαρκτές ανάγκες στο πλαίσιο εκπαιδευτικής διαδικασίας)	6
2.2 Ανάλυση παιδαγωγικού στόχου σε επιμέρους μαθησιακούς/διδασκικούς στόχους	7
Κεφάλαιο 3: Παιδαγωγική καταλληλότητα	
3.1 Συμβατότητα με το Πρόγραμμα σπουδών	10
3.2 Δυνατότητα υλοποίησης από τον εκπαιδευτικό	10
Κεφάλαιο 4: Δεξιότητες 21^{ου} Αιώνα	
4.1 Γενικές αρχές	12
4.2 Καλλιέργεια νέων δεξιοτήτων μέσα από την επιλογή κατάλληλων μαθησιακών στόχων ..	14
4.2.1 Κύκλος Δεξιοτήτων Ζωής σε συνάρτηση με τους στόχους	14
4.2.2 Κύκλος Δεξιοτήτων Μάθησης σε συνάρτηση με τους στόχους	16
4.2.3 Κύκλος Δεξιοτήτων του Νου σε συνάρτηση με τους στόχους	17
4.3 Καλλιέργεια νέων δεξιοτήτων μέσα από την αξιοποίηση κατάλληλων εκπαιδευτικών- ενημερωτικών εργαλείων	20
4.3.1 Εκπαιδευτικά - ενημερωτικά εργαλεία της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ»	20
4.3.2 Αναλυτική παρουσίαση ενημερωτικών – εκπαιδευτικών εργαλείων	21
I. Τηλεοπτικό σποτ «Κίκο και το Χέρι».....	21
II. Παιδικό παραμύθι «Κίκο και το Χέρι»	22
III.«Ο Κανόνας των Εσωρούχων»: ενημερωτικό έντυπο για ενήλικες	23
IV. Το φυλλάδιο «7 τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας»	24
V. Ιστορία κινουμένων σχεδίων «Το Μυστικό της Νίκης»	25
VI. Ιστορία κινουμένων σχεδίων «Το Μυστικό της Νίκης 2 - Η περιπέτεια του Βίκτωρα»	26
VII. Αφίσες και banners	28
4.3.3 Παιδαγωγική αξία των εκπαιδευτικών εργαλείων	29
I. Πρωτοτυπία και καινοτομία	29
II. Επιστημονική εγκυρότητα	29
III. Συμβατότητα σε επίπεδο περιεχομένου και γλώσσας ως επίσης την ηλικία των μαθητών	30
IV. Προστιθέμενη αξία	30
V. Αισθητική αρτιότητα του Animation 3D	31
Κεφάλαιο 5: Οδηγός προς εκπαιδευτικούς	
5.1 Καλλιέργεια νέων δεξιοτήτων μέσα από το σχεδιασμό εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων ...	32
5.1.1 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης του σποτ και του παραμυθιού «Κίκο και το Χέρι»	33
5.1.2 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης της ιστορίας κινουμένων σχεδίων «Το μυστικό της Νίκης»	37
5.1.3 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης της ιστορίας κινουμένων σχεδίων «Το μυστικό της Νίκης 2 – Η περιπέτεια του Βίκτωρα»	42
5.1.4 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης του φυλλαδίου «7 γραμμές βοήθειας»	48
5.2 Καλλιέργεια νέων δεξιοτήτων μέσα από την επιλογή κατάλληλων μεθοδολογικών προσεγγίσεων και τεχνικών	50

Κεφάλαιο 6: Αξιολόγηση

6.1 Ερωτηματολόγιο τελικής αξιολόγησης από τον μαθητή 53

6.2 Φύλλο αξιολόγησης 54

Αντί επιλόγου

Πνευματικά δικαιώματα 55

Πρόσβαση στο ενημερωτικό υλικό και ασφάλεια κατά τη χρήση (ασφάλεια των χρηστών) 55

Παράρτημα

Βιογραφικά σημειώματα 56

Συνοπτικός απολογισμός δράσης της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» στην Ελλάδα

Γενικές πληροφορίες

Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα:

Πιλοτική δράση ΥΠΕΠΘ & ΙΕΠ «Εργαστήρια Δεξιοτήτων»

Τίτλος:

«Ο Κανόνας των εσωρούχων»

Περιεχόμενο:

- Πρόταση εκπαιδευτικού υλικού, έντυπου και ηλεκτρονικού προς εκπαιδευτική χρήση και αξιοποίηση
- Πρόταση ενδεικτικών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων

Η πρόταση κατατίθεται στο πλαίσιο της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» του Συμβουλίου της Ευρώπης για τον τερματισμό της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης.

Ομάδα εργασίας:

Έλενα Ράπτη, Βουλευτής, Συντονίστρια και εκπρόσωπος της καμπάνιας του Συμβουλίου της Ευρώπης «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» στην Ελλάδα

Με την αρωγή του:

Γιώργου Νικολαΐδη, Ψυχιάτρου, Διευθυντή Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, Προέδρου της Επιτροπής Λανζαρότε του Συμβουλίου της Ευρώπης για την εφαρμογή της Σύμβασης Λανζαρότε για την προστασία των παιδιών από την σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση

Ερευνητική-συντακτική ομάδα

Έλενα Ράπτη, Συντονίστρια της καμπάνιας του Συμβουλίου της Ευρώπης «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» στην Ελλάδα

Σοφία Κουσίδου, Προϊσταμένη της Υποδιεύθυνσης Προστασίας Ανηλίκων Θεσσαλονίκης της Ελληνικής Αστυνομίας

Ελένη Σαμολαδά, Καθηγήτρια ΠΕ 05 Γαλλικής και Μεταπτυχιακή Ειδίκευση στη Διδακτική και Επικοινωνία

Θάλεια Μποτέλη, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70 και Μεταπτυχιακή Ειδίκευση στο θεατρικό δράμα

Αλεξάνδρα Μαυρίδου, Εκπαιδευτικός ΠΕ 11 Φυσικής Αγωγής

Θεματικός κύκλος:

«Ζω καλύτερα» - Ευ ζην-Μαθήματα ζωής και Αγωγής Υγείας

Επιμέρους Θεματική:

Σεξουαλική διαπαιδαγώγηση

Ηλικίες: Νήπια, Α' Β' Γ' Δημοτικού

Κεφάλαιο 1: Ευρύτερη σκοπιμότητα

Η καμπάνια του Συμβουλίου της Ευρώπης **ENA στα ΠΕΝΤΕ** είναι μια πανευρωπαϊκή προσπάθεια για την πρόληψη και τον τερματισμό της **παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης**. Εντάσσεται στο ευρύτερο πρόγραμμα του Συμβουλίου της Ευρώπης **«Χτίζοντας μια Ευρώπη ΓΙΑ και ΜΕ τα παιδιά»** και υλοποιείται από το 2010.

Υπολογίζεται ότι **ένα στα πέντε παιδιά στην Ευρώπη πέφτει θύμα κάποιας μορφής σεξουαλικής κακοποίησης**. Τα ποσοστά είναι ιδιαίτερα υψηλά με ανυπολόγιστες σωματικές και ψυχολογικές επιπτώσεις στα παιδιά θύματα. **Μπορεί να συμβεί σε οποιοδήποτε παιδί** ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας φυλής, κοινωνικής τάξης ή θρησκείας. Το **ποσοστό στην Ελλάδα** σύμφωνα με σχετικά πρόσφατη έρευνα που διεξήγαγε το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού **ανέρχεται στο 16%**.

Η καμπάνια «**ENA στα ΠΕΝΤΕ**» εστιάζει στην καταπολέμηση αυτής της μορφής βίας και στην προστασία των παιδιών **με γνώμονα την απρόσκοπτη ανάπτυξή τους με βάση τα χαρακτηριστικά της ηλικίας τους, με σεβασμό στα ατομικά τους δικαιώματα και την ατομική τους αξιοπρέπεια**. Παρέχει καταρχήν στα παιδιά, και επιπλέον στις οικογένειες, στους κηδεμόνες, στην εκπαιδευτική κοινότητα, στην κοινωνία ευρύτερα, την **κατάλληλη πληροφόρηση και τα μέσα, προκειμένου να προλαμβάνονται, να καταγγέλλονται εγκαίρως και να αντιμετωπίζονται σωστά και αποτελεσματικά**, τα περιστατικά σεξουαλικής θυματοποίησης, βίας και εκμετάλλευσης των παιδιών.

Κεφάλαιο 2: Παιδαγωγική σκοπιμότητα

2.1 Παιδαγωγικός στόχος (υπαρκτές ανάγκες στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας)

Παιδαγωγικός στόχος της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» είναι η ενημέρωση και η ενδυνάμωση των παιδιών, ώστε να μπορούν να προστατεύουν τον εαυτό τους από τη σεξουαλική θυματοποίηση και βία, μαθαίνοντας και αναπαράγοντας στη συμπεριφορά τους απλούς κανόνες αυτοπροστασίας. Αυτό επιτυγχάνεται διδάσκοντας τον «Κανόνα των Εσωρούχων».

Ο «Κανόνας των Εσωρούχων» περιλαμβάνει και διατυπώνει με απλότητα και σαφήνεια όλα τα σημαντικά μηνύματα που χρειάζεται να γνωρίζουν τα παιδιά για να είναι ασφαλή. Μαθαίνει στα παιδιά:

α) ποια είναι εκείνα τα σημεία του σώματός τους στα οποία δεν επιτρέπεται να τα αγγίζουν,

β) πώς πρέπει να αντιδράσουν σε περίπτωση ανάρμοστης συμπεριφοράς και

γ) πού να στραφούν για βοήθεια ώστε να είναι ασφαλή.

Τι ορίζει ο Κανόνας: *«Κανείς δεν μπορεί να αγγίξει ή να χαϊδέψει το παιδί σε εκείνα τα σημεία του σώματός του τα οποία κατά κανόνα καλύπτονται από τα εσώρουχά του. Και αντίστοιχα, ούτε τα παιδιά επιτρέπεται να αγγίζουν το σώμα άλλων σε αυτά τα σημεία».*

Βοηθάει τα παιδιά να κατανοήσουν και να εμπεδώσουν τους παρακάτω κανόνες αυτοπροστασίας:

- ότι το σώμα τους τους ανήκει
- τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό άγγιγμα ή χάδι
- τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό μυστικό
- πότε ένα δώρο αποτελεί προσφορά αγάπης και πότε δωροδοκία
- ποιος μπορεί να προσπαθήσει να τα βλάψει (προφίλ του δράστη)
- πότε η συμπεριφορά ενός ενήλικα είναι αποδεκτή ή όχι
- να λένε όχι σε περίπτωση ανάρμοστης συμπεριφοράς
- να μην έχουν ταμπού σε σχέση με τη σεξουαλικότητα
- πού να αποταθούν για βοήθεια (οικογένεια, κοινωνικό περιβάλλον, ειδικοί, τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας, αστυνομία)
- ότι μπορούν ανά πάσα στιγμή να συζητήσουν με κάποιον ενήλικα που εμπιστεύονται
- να ενημερώνουν όταν βιώνουν συναισθήματα άγχους, αμηχανίας, στενοχώριας ή φόβου

που κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσα στην τάξη ανάγονται σε μαθησιακούς/διδακτικούς στόχους.

2.2 Ανάλυση παιδαγωγικού στόχου σε επιμέρους μαθησιακούς / διδακτικούς στόχους

Τόσο το Συμβούλιο της Ευρώπης, όσο και άλλοι διεθνείς οργανισμοί, που ασχολούνται με την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση και εκμετάλλευση, διατυπώνουν με σαφήνεια **τι πρέπει να γνωρίζουν** τα παιδιά, **ποιες δεξιότητες να καλλιεργήσουν**, **ποιες συμπεριφορές να αναπτύξουν**, προκειμένου να είναι ικανά να προστατέψουν τον εαυτό τους.

Οι γνώσεις-δεξιότητες-συμπεριφορές αυτές, μέσα στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, μπορούν να αναλυθούν σε μια σειρά από **μαθησιακούς/διδακτικούς στόχους προς υλοποίηση**.

Ο εκπαιδευτικός, λαμβάνοντας υπόψη του όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν τη μαθησιακή/διδακτική διαδικασία και πράξη μέσα στη δική του τάξη (π.χ. προφίλ μαθητών, γεωγραφία της τάξης, καταλληλότητα μεθοδολογικών προσεγγίσεων, χρονικό πλαίσιο, διδακτικά εργαλεία κ.ά.) μπορεί να επιλέγει ποιους στόχους θα υλοποιήσει.

Ακολουθεί μία αριθμημένη (για λόγους ευκολίας χρήσης) λίστα επιμέρους αναλυτικών μαθησιακών/διδακτικών στόχων σε επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων προς επιλογή.

Τα παιδιά:

Στόχος 1: Να γνωρίζουν και να κατανοούν το περιεχόμενο του κανόνα των εσωρούχων.

Στόχος 2: Να ξέρουν ότι το σώμα τους τους ανήκει (ότι κανείς δεν μπορεί να τα αγγίξει ή να τα χαϊδέψει χωρίς την άδειά τους).

Στόχος 3: Να γνωρίζουν ότι μπορούν να αρνηθούν ένα φιλή ή χάδι ακόμη και από άτομο το οποίο αγαπούν.

Στόχος 4: Να μάθουν να λένε όχι, αμέσως και κάθετα, σε περίπτωση ανάρμοστης σωματικής συμπεριφοράς.

Στόχος 5: Να κάνουν σωστή χρήση των όρων που αφορούν όλα τα σημεία του σώματός τους.

Στόχος 6: Να μπορούν να συμμετέχουν σε έναν ειλικρινή και άμεσο διάλογο σχετικά με τη σεξουαλικότητα και τα προσωπικά (απόκρυφα) σημεία του σώματος.

Στόχος 7: Να γνωρίζουν τρόπους να αποφεύγουν καταστάσεις που απειλούν την ασφάλειά τους.

Στόχος 8: Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται σε περίπτωση ανάρμοστης σωματικής συμπεριφοράς.

Στόχος 9: Να ξέρουν να επιμείνουν έως ότου ο ενήλικας να δώσει τη δέουσα σημασία παίρνοντάς τα στα σοβαρά.

Στόχος 10: Να αντιληφθούν ποιο άγγιγμα επιτρέπεται και ποιο όχι (διαφορά ανάμεσα στο καλό και στο κακό άγγιγμα).

Στόχος 11: Να γνωρίζουν ότι δεν επιτρέπεται να κοιτάζει ή να αγγίζει κανείς τα απόκρυφα σημεία του σώματός τους.

Στόχος 12: Να γνωρίζουν ότι δεν επιτρέπεται να τους ζητάει κάποιος να δουν ή να αγγίξουν τα απόκρυφα σημεία στο σώμα κάποιου άλλου.

Στόχος 13: Να γνωρίζουν το εμφανές όριο για το κακό άγγιγμα: τα εσώρουχα.

Στόχος 14: Να αντιληφθούν τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό μυστικό.

Στόχος 15: Να γνωρίζουν ότι οποιοδήποτε μυστικό τους δημιουργεί άγχος, αμηχανία, φόβο ή στενοχώρια δεν θεωρείται καλό και άρα δεν θα πρέπει να το κρατούν μυστικό.

Στόχος 16: Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται (γονιό, δάσκαλο, αστυνομικό, γιατρό) σε περίπτωση που κάποιος τους ζητήσει να κρατήσουν ένα κακό μυστικό.

Στόχος 17: Να γνωρίζουν ότι η μυστικότητα αποτελεί τακτική των δραστών.

Στόχος 18: Να καταλάβουν ότι κάποιος που ήδη γνωρίζουν και εμπιστεύονται μπορεί να τα βλάψει (γνωστός δράστης), ενδεχομένως και κάποιο άλλο παιδί.

Στόχος 19: Να ενημερώνουν όταν κάποιος τους προσφέρει δώρα τακτικά ζητώντας ανταλλάγματα.

Στόχος 20: Να ενημερώνουν όταν κάποιος προσπαθεί να βρεθεί μόνος μαζί τους.

Στόχος 21: Να ξέρουν ότι κάποιος που δεν γνωρίζουν μπορεί να τα βλάψει (άγνωστος δράστης).

Στόχος 22: Να γνωρίζουν κάποιους απλούς κανόνες σχετικά με την επαφή με αγνώστους, όπως λ.χ. να μην επιβιβάζονται ποτέ σε αυτοκίνητο από μόνον το οποίο δε γνωρίζουν, ούτε να δέχονται δώρα ή προσκλήσεις από αγνώστους.

ηλεκτρονικά φωτογραφίες που προκαλούν άγχος, αμηχανία ή φόβο

Στόχος 23: Να φτιάξουν το δίκτυο ασφάλειάς τους, επιλέγοντας ενήλικες που μπορούν να εμπιστευτούν και να τα βοηθήσουν.

Στόχος 24: Να γνωρίζουν ότι μόνο ένα από τα μέλη του δικτύου ασφάλειάς τους μπορεί να κατοικεί στο ίδιο σπίτι μαζί τους.

Στόχος 25: Να γνωρίζουν ότι τα υπόλοιπα μέλη του δικτύου ασφάλειάς τους θα πρέπει να μην είναι συγγενικά πρόσωπα, ούτε να προέρχονται από τον άμεσο οικογενειακό κύκλο.

Στόχος 26: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ομάδες επαγγελματιών, οι οποίες μπορούν να τα βοηθήσουν (δάσκαλοι, κοινωνικοί λειτουργοί, συνήγορος του πολίτη, γιατροί, ο ψυχολόγος στο σχολείο, η αστυνομία).

Στόχος 27: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ειδικά κέντρα στα οποία μπορούν να απευθυνθούν και ποια είναι αυτά.

Στόχος 28: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν τηλεφωνικές γραμμές τις οποίες μπορούν να καλέσουν, ώστε να ζητήσουν συμβουλές και βοήθεια και ποιες είναι αυτές.

Στόχος 29: Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται σε περίπτωση που γνωρίζουν κάποιον που κινδυνεύει.

Στόχος 30: Να κατανοούν το δικαίωμα τους να είναι ασφαλή και προστατευμένα από κάθε μορφής σεξουαλική βία

Στόχος 31: Να γνωρίζουν τι είναι η Σύμβαση Lanzarote

Κεφάλαιο 3: Παιδαγωγική καταλληλότητα

3.1 Συμβατότητα με το Πρόγραμμα σπουδών

Η παρούσα εκπαιδευτική πρόταση φιλοδοξεί να αποτελέσει εργαλείο υλοποίησης του στόχου που έχει θέσει το Υπουργείο Παιδείας για την εισαγωγή της σεξουαλικής αγωγής στα σχολεία, στην ευρύτερη έννοια της οποίας περιλαμβάνεται η πρόληψη της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης και της καλλιέργειας των λεγόμενων δεξιοτήτων του 21^{ου} αιώνα.

Η επιλογή των κατάλληλων μαθησιακών στόχων, η αξιοποίηση κατάλληλων και ελκυστικών εκπαιδευτικών-ενημερωτικών εργαλείων και ο προσεκτικός σχεδιασμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων αξιοποίησης των εκπαιδευτικών-ενημερωτικών εργαλείων στοχεύουν στο *«να εφοδιαστούν οι μαθητές με σύγχρονες δεξιότητες που θα τους επιτρέπουν να αξιοποιούν καλύτερα τη γνώση και να ανταποκρίνονται σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.»*

Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, από την προσχολική ήδη ηλικία, αν γίνει με τον κατάλληλο τρόπο και το κατάλληλο λεξιλόγιο, μπορεί να συμβάλει στην αναγνώριση και την αποδοχή της διαφορετικότητας των δύο φύλων από το παιδί, στη μείωση της περιέργειας και συνεπώς στην εξάλειψη των ταμπού. Η ελλιπής ή η λανθασμένη πληροφόρηση των παιδιών αποτελεί μεγάλο εμπόδιο στην ασφαλή και υπεύθυνη προφύλαξη του σώματός τους και του εαυτού τους.

Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική πρόταση επεκτείνει και εμπλουτίζει το περιεχόμενο των μαθησιακών θεματικών της ευέλικτης ζώνης του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγραμμάτων Σπουδών (Ε.Π.Π.Σ.) και συγκεκριμένα του Προγράμματος Αγωγής Υγείας, του Προγράμματος Ψυχικής Υγείας και Διαπροσωπικών Σχέσεων ή του Προγράμματος της Συναισθηματικής και Κοινωνικής Αγωγής. Μπορεί επιπλέον να συνδεθεί με τα μαθησιακά αντικείμενα της Μελέτης Περιβάλλοντος σε μικρές ηλικίες ή της Φυσικής σε μεγαλύτερες.

3.2 Δυνατότητα υλοποίησης από τον εκπαιδευτικό

Η εφαρμογή και τροποποίηση της παρούσας εκπαιδευτικής πρότασης είναι στην ευχέρεια του εκάστοτε εκπαιδευτικού, ο οποίος θα το προσαρμόσει στο ηλικιακό και γνωστικό προφίλ των μαθητών του, καθώς και στην προγενέστερη γνώση που πιθανόν έχει κατακτηθεί.

Ο εκπαιδευτικός δεν χρειάζεται να έχει εξειδικευμένες γνώσεις πάνω στο θέμα της παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης. Οι σημαντικές πτυχές του «Κανόνα των Εσωρούχων», που αναφέρονται αναλυτικά στο φυλλάδιο «Κανόνας των Εσωρούχων» και που έχουν αναλυθεί σε επιμέρους μαθησιακούς στόχους, διατυπώνουν με σαφήνεια ποιες δεξιότητες και

γνώσεις χρειάζεται να κατακτήσει ο μαθητής. Έτσι, το διδακτικό του πλάνο μπορεί να καταρτιστεί με ευελιξία. Παράλληλα και οι διδακτικές δραστηριότητες που προτείνονται παρακάτω είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας και μπορούν με μικρές παραλλαγές να υλοποιηθούν από μαθητές διαφορετικών ηλικιακών ομάδων.

Τέλος, στο φυλλάδιο «Κανόνας των Εσωρούχων» αναφέρεται ποια φρασεολογία είναι κατάλληλη να χρησιμοποιηθεί χωρίς να προκαλέσει φόβο ή να μπερδέψει τα παιδιά, και έτσι αίρεται ο πιθανός δισταγμός εκ μέρους του εκπαιδευτικού να ασχοληθεί με ένα θέμα που φαντάζει «δύσκολο, απλησίαστο ή μη διαχειρίσιμο».

Κεφάλαιο 4: Δεξιότητες 21^{ου} Αιώνα

4.1 Γενικές αρχές

Ως γενική διαπίστωση, η σύγχρονη εκπαίδευση, προσπαθώντας να ανταποκριθεί στις συνεχείς και ραγδαίες μεταβολές που συντελούνται παγκοσμίως, βρίσκεται σε μια φάση συνολικού μετασχηματισμού, με στόχο **πρωτίστως την ατομική** και παράλληλα την επαγγελματική ανάπτυξη του κάθε μαθητή. Αντικείμενο της εκπαίδευσης αποτελεί όχι μόνο η εκμάθηση απαραίτητων γνώσεων στα διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα, αλλά κυρίως η **καλλιέργεια σύγχρονων γνωστικών, μεταγνωστικών, κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων (21st Century Skills)**.

Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική πρόταση, εντασσόμενη στο γενικό πλαίσιο μιας θλιβερής πραγματικότητας (αριθμός περιστατικών σεξουαλικής βίας ιδιαίτερα υψηλός / ανυπολόγιστες σωματικές και ψυχολογικές επιπτώσεις / χρονοβόρα διαδικασία απονομής δικαιοσύνης κ. ά) σκοπεύει στην καλλιέργεια των νέων δεξιοτήτων και συγκεκριμένα από τους εξής τρεις κύκλους:

Δεξιότητες Ζωής

Κύκλος Δεξιοτήτων	Δεξιότητα
Δεξιότητες Ζωής	Αυτομέριμνα: Προαγωγή της αυτοφροντίδας, ασφάλεια του εαυτού, αναπαραγωγή απλών κανόνων αυτοπροστασίας
	Κοινωνικές Δεξιότητες: Επιτυχής κοινωνικοποίηση, δεξιότητα επικοινωνίας, συνεργασία, προσαρμογή συμπεριφοράς
	Ανθεκτικότητα: Διαχείριση συναισθημάτων, ψυχική ενδυνάμωση των παιδιών ώστε να μπορούν να προστατεύουν τον εαυτό τους και ενδεχομένως άλλους
	Ενσυναίσθηση και ευαισθησία: Αναγνωρίζω και κατανοώ τα κίνητρα, τη συμπεριφορά και τα συναισθήματά του άλλου (μπαίνω στη θέση του), αναπτύσσω οικειότητα

Δεξιότητες Μάθησης

Κύκλος Δεξιοτήτων	Δεξιότητα
Δεξιότητες Μάθησης	Κριτική σκέψη: Γόνιμη και δημιουργική σκέψη, αντίληψη & οξυδέρκεια, διάθεση να αμφισβητώ, ρωτώ πώς και πότε, σκέφτομαι λογικά, επιλογή στρατηγικών για την αντιμετώπιση μιας κατάστασης, βρίσκω την καλύτερη δυνατή εξήγηση ή λύση
	Επικοινωνία: Αλληλεπίδραση, ικανότητα στη συζήτηση, προσεκτική ακρόαση, σαφήνεια μηνύματος, εξωλεκτική επικοινωνία
	Συνεργασία: Γόνιμη και δημιουργική συνεργασία, εκπόνηση σύνθετων ομαδικών δραστηριοτήτων, ποιότητα αποτελέσματος
	Δημιουργικότητα: Ανάληψη πρωτοβουλιών, ανοιχτοί ορίζοντες, πρωτοτυπία

Δεξιότητες του νου

Κύκλος Δεξιοτήτων	Δεξιότητα
Δεξιότητες του νου	Επίλυση προβλημάτων: Αποτελεσματικότητα στην αντιμετώπιση νέων προβλημάτων, εναλλακτικές λύσεις, υλοποίηση διερεύνηση & εκπόνηση σύνθετων (ατομικών-ομαδικών) δραστηριοτήτων
	Μελέτη περιπτώσεων: Τι να σκεφτώ και πώς να αντιδράσω σε περίπτωση που κάτι συμβεί
	Πλάγια σκέψη: Φαντασία, ευελιξία, δημιουργική σκέψη

Η καλλιέργεια των νέων αυτών δεξιοτήτων μπορεί να επιτευχθεί από τον εκπαιδευτικό με τρεις τρόπους:

A) Μέσα από την **επιλογή των κατάλληλων μαθησιακών στόχων** (όπως αναφέρθηκαν αναλυτικά πιο πάνω)

B) μέσα από την **αξιοποίηση κατάλληλων και ελκυστικών εκπαιδευτικών-ενημερωτικών εργαλείων**

Γ) μέσα από τον **προσεκτικό σχεδιασμό εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων αξιοποίησης των εκπαιδευτικών-ενημερωτικών εργαλείων**

Δ) μέσα από την επιλογή **κατάλληλων μεθοδολογικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων και τεχνικών** που θα εφαρμοστούν μέσα στην τάξη (π.χ. συνεργατική, διερευνητική μάθηση, ολιστική προσέγγιση κ.ά) με στόχο να πολλαπλασιαστούν τα εκπαιδευτικά οφέλη του προτεινόμενου προγράμματος.

4.2 Καλλιέργεια νέων δεξιοτήτων μέσα από την επιλογή των κατάλληλων μαθησιακών στόχων

Η επιλογή των μαθησιακών στόχων από την πιο πάνω λίστα ή και άλλων που θεωρεί κατάλληλους ο εκπαιδευτικός, γίνονται με γνώμονα την ηλικία, το γνωσιακό προφίλ, τις προϋπάρχουσες δεξιότητες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μαθητικού κοινού της τάξης του. Ένας στόχος μπορεί να καλλιεργεί περισσότερες από μία δεξιότητες.

4.2.1 Κύκλος Δεξιοτήτων Ζωής σε συνάρτηση με τους στόχους

1) Τα παιδιά μαθαίνουν και εμπεδώνουν απλούς κανόνες αυτοπροστασίας και έτσι μπορούν να τους αναπαράγουν στη συμπεριφορά τους, όταν αυτό χρειαστεί.

2) Γνωρίζουν το σώμα τους και ποια σημεία είναι προσωπικά, χωρίς αναφορά σε ορολογία γεννητικών οργάνων που μπορεί να τα μπερδέψει ή να τα πονηρέψει.

3) Αναγνωρίζουν, ερμηνεύουν και εκδηλώνουν τα συναισθήματά τους. Αυτό σημαίνει ότι έχουν επίγνωση της προσωπικής συναισθηματικής τους κατάστασης, αναπτύσσουν την ικανότητα να μιλάνε για τα συναισθήματά τους και να αντιδρούν ανάλογα.

4) Η συναισθηματική ανάπτυξη συνεπάγεται και την κοινωνική ανάπτυξη. Τα παιδιά καλλιεργούν και εξελίσσουν την αυτο-αντίληψή τους (τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται τον εαυτό τους σε σχέση με τους άλλους) και βάζουν τα δικά τους όρια σε συμπεριφορές ακόμα και ατόμων που αγαπούν. Κατ' επέκταση μαθαίνουν να αντιδρούν και σε περιπτώσεις ανάρμοστης ή επικίνδυνης συμπεριφοράς άλλων ατόμων προς αυτά. Μαθαίνουν να αντιδρούν λέγοντας κατηγορηματικά όχι, εκδηλώνοντας θυμό, φεύγοντας μακριά.

Πίνακας νέων δεξιοτήτων ζωής σε σχέση με τους μαθησιακούς στόχους

Δεξιότητες Ζωής	Μαθησιακοί στόχοι
Αυτομέριμνα	<p>Στόχος 1: Να γνωρίζουν και να κατανοούν το περιεχόμενο του κανόνα των εσωρούχων.</p> <p>Στόχος 2: Να ξέρουν ότι το σώμα τους τους ανήκει (ότι κανείς δεν μπορεί να τα αγγίξει ή να τα χαιδέψει χωρίς την άδειά τους).</p> <p>Στόχος 5: Να κάνουν σωστή χρήση των όρων που αφορούν όλα τα σημεία του σώματός τους.</p> <p>Στόχος 7: Να γνωρίζουν τρόπους να αποφεύγουν καταστάσεις που απειλούν την ασφάλειά τους.</p> <p>Στόχος 10: Να αντιληφθούν ποιο άγγιγμα επιτρέπεται και ποιο όχι (διαφορά ανάμεσα στο καλό και στο κακό άγγιγμα).</p> <p>Στόχος 11: Να γνωρίζουν ότι δεν επιτρέπεται να κοιτάζει ή να αγγίζει κανείς τα απόκρυφα σημεία του σώματός τους.</p>

	<p>Στόχος 12: Να γνωρίζουν ότι δεν επιτρέπεται να τους ζητάει κάποιος να δουν ή να αγγίξουν τα απόκρυφα σημεία στο σώμα κάποιου άλλου.</p> <p>Στόχος 13: Να γνωρίζουν το εμφανές όριο για το κακό άγγιγμα: τα εσώρουχα.</p> <p>Στόχος 20: Να ενημερώνουν όταν κάποιος προσπαθεί να βρεθεί μόνος μαζί τους.</p> <p>Στόχος 23: Να φτιάξουν το δίκτυο ασφάλειάς τους, επιλέγοντας ενήλικες που μπορούν να εμπιστευτούν και να τα βοηθήσουν.</p>
<p>Κοινωνικές Δεξιότητες</p>	<p>Στόχος 3: Να γνωρίζουν ότι μπορούν να αρνηθούν ένα φιλί ή χάδι ακόμη και από άτομο το οποίο αγαπούν.</p> <p>Στόχος 4: Να μάθουν να λένε όχι, αμέσως και κάθετα, σε περίπτωση</p> <p>Στόχος 17: Να γνωρίζουν ότι η μυστικότητα αποτελεί τακτική των δραστών.</p> <p>Στόχος 18: Να καταλάβουν ότι κάποιος που ήδη γνωρίζουν και εμπιστεύονται μπορεί να τα βλάψει (γνωστός δράστης), ενδεχομένως και κάποιο άλλο παιδί.</p> <p>Στόχος 19: Να ενημερώνουν όταν κάποιος τους προσφέρει δώρα τακτικά ζητώντας ανταλλάγματα.</p> <p>Στόχος 21: Να ξέρουν ότι κάποιος που δεν γνωρίζουν μπορεί να τα βλάψει (άγνωστος δράστης).</p> <p>Στόχος 22: Να γνωρίζουν κάποιους απλούς κανόνες σχετικά με την επαφή με αγνώστους, όπως λ.χ. να μην επιβιβάζονται ποτέ σε αυτοκίνητο ατόμου το οποίο δε γνωρίζουν, ούτε να δέχονται δώρα ή προσκλήσεις από αγνώστους.</p> <p>Στόχος 23: Να φτιάξουν το δίκτυο ασφάλειάς τους, επιλέγοντας ενήλικες που μπορούν να εμπιστευτούν και να τα βοηθήσουν.</p> <p>Στόχος 24: Να γνωρίζουν ότι μόνο ένα από τα μέλη του δικτύου ασφάλειάς τους μπορεί να κατοικεί στο ίδιο σπίτι μαζί τους.</p> <p>Στόχος 25: Να γνωρίζουν ότι τα υπόλοιπα μέλη του δικτύου ασφάλειάς τους θα πρέπει να μην είναι συγγενικά πρόσωπα, ούτε να προέρχονται από τον άμεσο οικογενειακό κύκλο.</p>
<p>Ανθεκτικότητα</p>	<p>Στόχος 15: Να γνωρίζουν ότι οποιοδήποτε μυστικό τους δημιουργεί άγχος, αμηχανία, φόβο ή στενοχώρια δεν θεωρείται καλό και άρα δεν θα πρέπει να το κρατούν μυστικό.</p> <p>Στόχος 18: Να καταλάβουν ότι κάποιος που ήδη γνωρίζουν και εμπιστεύονται μπορεί να τα βλάψει (γνωστός δράστης), ενδεχομένως και κάποιο άλλο παιδί.</p> <p>Στόχος 21: Να ξέρουν ότι κάποιος που δεν γνωρίζουν μπορεί να τα βλάψει (άγνωστος δράστης).</p> <p>Στόχος 22: Να γνωρίζουν κάποιους απλούς κανόνες σχετικά με την επαφή με αγνώστους, όπως λ.χ. να μην επιβιβάζονται ποτέ σε αυτοκίνητο ατόμου το οποίο δε γνωρίζουν, ούτε να δέχονται δώρα ή προσκλήσεις από αγνώστους.</p> <p>Στόχος 23: Να φτιάξουν το δίκτυο ασφάλειάς τους, επιλέγοντας ενήλικες που μπορούν να εμπιστευτούν και να τα βοηθήσουν.</p> <p>Στόχος 29: Να κατανοούν το δικαίωμα τους να είναι ασφαλή και προστατευμένα από κάθε μορφής σεξουαλική βία</p> <p>Στόχος 31: Να γνωρίζουν τι είναι η Σύμβαση Lanzarote</p>
<p>Ενσυναίσθηση και ευαισθησία</p>	<p>Στόχος 29: Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται σε περίπτωση που γνωρίζουν κάποιον που κινδυνεύει</p> <p>Στόχος 30: Να κατανοούν το δικαίωμα τους να είναι ασφαλή και προστατευμένα από κάθε μορφής σεξουαλική βία</p>

4.2.2 Κύκλος Δεξιοτήτων Μάθησης σε συνάρτηση με τους στόχους

Τα παιδιά, αναλύοντας τους κινδύνους του περιβάλλοντος, καλλιεργώντας την αντίληψή τους για καταστάσεις που μπορεί να βρεθούν, επιλέγοντας στρατηγικές για την αντιμετώπιση μιας κατάστασης, βρίσκοντας λύσεις προστασίας σε καταστάσεις κινδύνου:

1) Αντιλαμβάνονται τότε μία κατάσταση μπορεί να είναι επικίνδυνη για την ασφάλειά τους

2) Μαθαίνουν να αναλύουν κινδύνους που μπορεί να προέρχονται από το οικείο οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον, από άτομα που γνωρίζουν κι εμπιστεύονται.

3) Μαθαίνουν να αναλύουν κινδύνους που μπορεί να προέρχονται από το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον, από άτομα που δεν γνωρίζουν και που μπορεί να θέλουν να τα βλάψουν.

4) Αντιλαμβάνονται την ενδεχόμενη στρατηγική και τακτική ενός δράστη

Πίνακας νέων δεξιοτήτων Μάθησης σε σχέση με τους μαθησιακούς στόχους

Δεξιότητες Μάθησης	Μαθησιακοί στόχοι
Κριτική σκέψη (Critical thinking)	Στόχος 7: Να γνωρίζουν τρόπους να αποφεύγουν καταστάσεις που απειλούν την ασφάλειά τους. Στόχος 10: Να αντιληφθούν ποιο άγγιγμα επιτρέπεται και ποιο όχι (διαφορά ανάμεσα στο καλό και στο κακό άγγιγμα). Στόχος 14: Να αντιληφθούν τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό μυστικό. Στόχος 17: Να γνωρίζουν ότι η μυστικότητα αποτελεί τακτική των δραστήων. Στόχος 18: Να καταλάβουν ότι κάποιος που ήδη γνωρίζουν και εμπιστεύονται μπορεί να τα βλάψει (γνωστός δράστης), ενδεχομένως και κάποιο άλλο παιδί. Στόχος 19: Να ενημερώνουν όταν κάποιος τους προσφέρει δώρα τακτικά ζητώντας ανταλλάγματα. Στόχος 21: Να ξέρουν ότι κάποιος που δεν γνωρίζουν μπορεί να τα βλάψει (άγνωστος δράστης). Στόχος 22: Να γνωρίζουν κάποιους απλούς κανόνες σχετικά με την επαφή με αγνώστους, όπως λ.χ. να μην επιβιβάζονται ποτέ σε αυτοκίνητο ατόμου το οποίο δε γνωρίζουν, ούτε να δέχονται δώρα ή προσκλήσεις από αγνώστους. Στόχος 23: Να φτιάξουν το δίκτυο ασφαλείας τους, επιλέγοντας ενήλικες που μπορούν να εμπιστευτούν και να τα βοηθήσουν. Στόχος 31: Να γνωρίζουν τι είναι η Σύμβαση Lanzarote
Επικοινωνία (Communication)	Στόχος 6: Να μπορούν να συμμετέχουν σε έναν ειλικρινή και άμεσο διάλογο σχετικά με τη σεξουαλικότητα και τα προσωπικά (απόκρυφα) σημεία του σώματος. Στόχος 8: Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται σε

	<p>περίπτωση ανάρμοστης σωματικής συμπεριφοράς.</p> <p>Στόχος 9: Να ξέρουν να επιμείνουν έως ότου ο ενήλικας να δώσει τη δέουσα σημασία παίρνοντάς τα στα σοβαρά.</p> <p>Στόχος 16: Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται (γονιό, δάσκαλο, αστυνομικό, γιατρό) σε περίπτωση που κάποιος τους ζητήσει να κρατήσουν ένα κακό μυστικό.</p> <p>Στόχος 19: Να ενημερώνουν όταν κάποιος τους προσφέρει δώρα τακτικά ζητώντας ανταλλάγματα.</p> <p>Στόχος 26: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ομάδες επαγγελματιών, οι οποίες μπορούν να τα βοηθήσουν (δάσκαλοι, κοινωνικοί λειτουργοί, συνήγορος του πολίτη, γιατροί, ο ψυχολόγος στο σχολείο, η αστυνομία).</p> <p>Στόχος 27: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ειδικά κέντρα στα οποία μπορούν να απευθυνθούν και ποια είναι αυτά.</p> <p>Στόχος 28: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν τηλεφωνικές γραμμές τις οποίες μπορούν να καλέσουν, ώστε να ζητήσουν συμβουλές και βοήθεια και ποιες είναι αυτές.</p> <p>Στόχος: 29 Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται σε περίπτωση που γνωρίζουν κάποιον που κινδυνεύει</p>
<p>Συνεργασία (Collaboration)</p>	<p>Στόχος 23: Να φτιάξουν το δίκτυο ασφάλειάς τους, επιλέγοντας ενήλικες που μπορούν να εμπιστευτούν και να τα βοηθήσουν.</p> <p>Στόχος 24: Να γνωρίζουν ότι μόνο ένα από τα μέλη του δικτύου ασφάλειάς τους μπορεί να κατοικεί στο ίδιο σπίτι μαζί τους.</p> <p>Στόχος 25: Να γνωρίζουν ότι τα υπόλοιπα μέλη του δικτύου ασφάλειάς τους θα πρέπει να μην είναι συγγενικά πρόσωπα, ούτε να προέρχονται από τον άμεσο οικογενειακό κύκλο.</p> <p>Στόχος 26: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ομάδες επαγγελματιών, οι οποίες μπορούν να τα βοηθήσουν (δάσκαλοι, κοινωνικοί λειτουργοί, συνήγορος του πολίτη, γιατροί, ο ψυχολόγος στο σχολείο, η αστυνομία).</p> <p>Στόχος 27: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ειδικά κέντρα στα οποία μπορούν να απευθυνθούν και ποια είναι αυτά.</p> <p>Στόχος 28: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν τηλεφωνικές γραμμές τις οποίες μπορούν να καλέσουν, ώστε να ζητήσουν συμβουλές και βοήθεια και ποιες είναι αυτές.</p> <p>Στόχος: 29 Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται σε περίπτωση που γνωρίζουν κάποιον που κινδυνεύει</p>

4.2.3 Κύκλος Δεξιοτήτων του Νου σε συνάρτηση με τους στόχους

- 1) Αποφεύγουν καταστάσεις που απειλούν την ασφάλειά τους.
- 2) Επιλέγουν κατάλληλους τρόπους αντίδρασης
- 3) Βρίσκουν εναλλακτικές λύσεις σε μια απειλητική κατάσταση
- 4) Φτιάχνουν πιθανά σενάρια αντίδρασης επιλέγοντας διάφορους τρόπους

- 5) Μαθαίνουν να επιμένουν έως ότου ο ενήλικας να δώσει τη δέουσα σημασία.
- 6) Γνωρίζουν πού μπορούν να αποταθούν για να ζητήσουν συμβουλές και βοήθεια (σε επαγγελματίες, ειδικά κέντρα και τηλεφωνικές γραμμές)

Πίνακας νέων δεξιοτήτων του Νου σε σχέση με τους μαθησιακούς στόχους

Δεξιότητες του νου	Μαθησιακοί στόχοι
Επίλυση προβλημάτων	<p>Στόχος 7: Να γνωρίζουν τρόπους να αποφεύγουν καταστάσεις που απειλούν την ασφάλειά τους.</p> <p>Στόχος 9: Να ξέρουν να επιμένουν έως ότου ο ενήλικας να δώσει τη δέουσα σημασία παίρνοντάς τα στα σοβαρά.</p> <p>Στόχος 19: Να ενημερώνουν όταν κάποιος τους προσφέρει δώρα τακτικά ζητώντας ανταλλάγματα.</p> <p>Στόχος 20: Να ενημερώνουν όταν κάποιος προσπαθεί να βρεθεί μόνος μαζί τους.</p> <p>Στόχος 23: Να φτιάξουν το δίκτυο ασφάλειάς τους, επιλέγοντας ενήλικες που μπορούν να εμπιστευτούν και να τα βοηθήσουν.</p>
Μελέτη περιπτώσεων	<p>Στόχος 4: Να μάθουν να λένε όχι, αμέσως και κάθετα, σε περίπτωση ανάρμοστης σωματικής συμπεριφοράς.</p> <p>Στόχος 7: Να γνωρίζουν τρόπους να αποφεύγουν καταστάσεις που απειλούν την ασφάλειά τους.</p> <p>Στόχος 8: Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται σε περίπτωση ανάρμοστης σωματικής συμπεριφοράς.</p> <p>Στόχος 9: Να ξέρουν να επιμένουν έως ότου ο ενήλικας να δώσει τη δέουσα σημασία παίρνοντάς τα στα σοβαρά.</p> <p>Στόχος 16: Να ενημερώνουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται (γονιό, δάσκαλο, αστυνομικό, γιατρό) σε περίπτωση που κάποιος τους ζητήσει να κρατήσουν ένα κακό μυστικό.</p> <p>Στόχος 18: Να καταλάβουν ότι κάποιος που ήδη γνωρίζουν και εμπιστεύονται μπορεί να τα βλάψει (γνωστός δράστης), ενδεχομένως και κάποιο άλλο παιδί.</p> <p>Στόχος 19: Να ενημερώνουν όταν κάποιος τους προσφέρει δώρα τακτικά ζητώντας ανταλλάγματα.</p> <p>Στόχος 20: Να ενημερώνουν όταν κάποιος προσπαθεί να βρεθεί μόνος μαζί τους.</p> <p>Στόχος 21: Να ξέρουν ότι κάποιος που δεν γνωρίζουν μπορεί να τα βλάψει (άγνωστος δράστης).</p> <p>Στόχος 22: Να γνωρίζουν κάποιους απλούς κανόνες σχετικά με την επαφή με αγνώστους, όπως λ.χ. να μην επιβιβάζονται ποτέ σε αυτοκίνητο ατόμου το οποίο δε γνωρίζουν, ούτε να δέχονται δώρα ή προσκλήσεις από αγνώστους.</p> <p>Στόχος 23: Να φτιάξουν το δίκτυο ασφάλειάς τους, επιλέγοντας ενήλικες που μπορούν να εμπιστευτούν και να τα βοηθήσουν.</p> <p>Στόχος 24: Να γνωρίζουν ότι μόνο ένα από τα μέλη του δικτύου ασφάλειάς τους μπορεί να κατοικεί στο ίδιο σπίτι μαζί τους.</p> <p>Στόχος 25: Να γνωρίζουν ότι τα υπόλοιπα μέλη του δικτύου ασφάλειάς τους θα πρέπει να μην είναι συγγενικά πρόσωπα, ούτε να προέρχονται από τον άμεσο οικογενειακό κύκλο.</p>

	<p>Στόχος 26: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ομάδες επαγγελματιών, οι οποίες μπορούν να τα βοηθήσουν (δάσκαλοι, κοινωνικοί λειτουργοί, συνήγορος του πολίτη, γιατροί, ο ψυχολόγος στο σχολείο, η αστυνομία).</p> <p>Στόχος 27: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ειδικά κέντρα στα οποία μπορούν να απευθυνθούν και ποια είναι αυτά.</p> <p>Στόχος 29: Να γνωρίζουν ότι υπάρχουν τηλεφωνικές γραμμές τις οποίες μπορούν να καλέσουν, ώστε να ζητήσουν συμβουλές και βοήθεια και ποιες είναι αυτές.</p>
--	--

4.3 Καλλιέργεια νέων δεξιοτήτων μέσα από την αξιοποίηση κατάλληλων εκπαιδευτικών-ενημερωτικών εργαλείων

4.3.1 Εκπαιδευτικά - ενημερωτικά εργαλεία της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ»

Η επίτευξη των μαθησιακών και διδακτικών στόχων παράλληλα με την καλλιέργεια των νέων δεξιοτήτων (life skills) επιτυγχάνεται μέσα από την **εκπαιδευτική χρήση συγκεκριμένων ενημερωτικών εργαλείων** που έχουν σχεδιαστεί λαμβάνοντας υπόψη **α) τη διάδοση όλων των χρήσιμων μηνυμάτων και β) την παιδαγωγική καταλληλότητα** για τις ηλικίες νηπιαγωγείου και πρώτων τάξεων του δημοτικού σχολείου.

Όλα τα εκπαιδευτικά εργαλεία της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ», που περιλαμβάνονται στην παρούσα εκπαιδευτική πρόταση, σχεδιάστηκαν για να διδάξουν με τρόπο άμεσο, απλό και κατανοητό ως προς το περιεχόμενο και τη διατύπωση, όλα τα σημαντικά μηνύματα του «Κανόνα των Εσωρούχων» που πρέπει να γνωρίζουν τα παιδιά, ώστε να είναι ασφαλή. Τόσο ο **σχεδιασμός** όσο και η **υλοποίησή** τους πραγματοποιήθηκαν με γνώμονα τη **γνωστική και ψυχοκοινωνική ανάπτυξη** των παιδιών νηπιακής και παιδικής ηλικίας.

Τα εργαλεία αυτά συνοπτικά είναι:

1. Το τηλεοπτικό σποτ 30'' «Κίκο και το Χέρι»
2. Το παιδικό παραμύθι «Κίκο και το Χέρι»
3. Το ενημερωτικό έντυπο για ενήλικες «Ο Κανόνας των Εσωρούχων»
4. Το φυλλάδιο «7 τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας»
5. Η ιστορία κινουμένων σχεδίων με τίτλο «Το Μυστικό της Νίκης»
6. Η δεύτερη ιστορία κινουμένων σχεδίων «Το Μυστικό της Νίκης 2 - Η περιπέτεια του Βίκτωρα»
7. Αφίσες και banners

Όλα τα εργαλεία έχουν αναρτηθεί και περιλαμβάνονται στο **site της καμπάνιας enastapente.gr**. Εκπαιδευτικοί και μαθητές έχουν τη δυνατότητα εύκολης και επαναλαμβανόμενης πρόσβασης, επεξεργασίας και απεριόριστης χρήσης.

Η **ασφάλεια των χρηστών** κατά τη χρήση εξασφαλίζεται με δύο τρόπους: 1) Δεν απαιτείται **καμία καταγραφή** με κανένα τρόπο **προσωπικών στοιχείων** των μαθητών/-τριών και των εκπαιδευτικών 2) Δεν απαιτείται **καμία σύνδεση-επικοινωνία** των μαθητών/-τριών **με άτομο εκτός σχολείου** για να λειτουργήσει το υλικό.

4.3.2 Αναλυτική παρουσίαση ενημερωτικών – εκπαιδευτικών εργαλείων

I. Τηλεοπτικό σποτ «Κίκο και το Χέρι»:

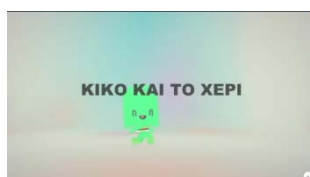
Πρόκειται για ένα 2D animated spot διάρκειας 30'', κατάλληλο για παιδιά άνω των τεσσάρων ετών σύμφωνα με τις οδηγίες του Συμβουλίου της Ευρώπης (https://www.youtube.com/watch?v=p2H_qEPzOkU).

Περιλαμβάνει δύο πρωταγωνιστές:

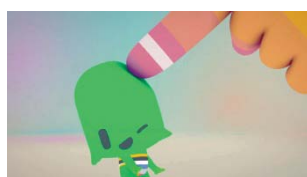
- τον χαρακτήρα «Κίκο», που δεν έχει φύλο, ηλικία ή συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, έτσι ώστε κάθε παιδί να μπορεί να ταυτιστεί μαζί του.
- τον χαρακτήρα «Χέρι», πολύχρωμο, φιλικό και παιχνιδιάρικο. Το παιδί δείχνει να είναι εξοικειωμένο μαζί του.

Το χέρι με την έγκριση του/της Κίκο, κάνει αγγίγματα στο κεφάλι, στη μύτη και στα χέρια. Όταν όμως δείχνει την περιοχή που είναι το εσώρουχο, ο/η Κίκο θυμώνει, αντιδρά και φεύγει. Όπως ακριβώς πρέπει να αντιδράσει το παιδί σε περίπτωση ανάρμοστης σωματικής συμπεριφοράς.

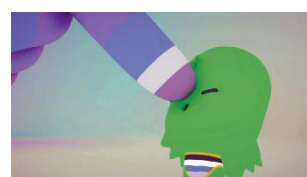
Πίνακας 1:

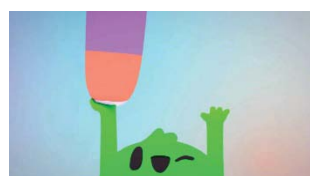
Εικ. 1

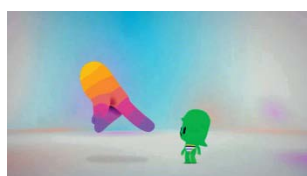
Εικ. 2

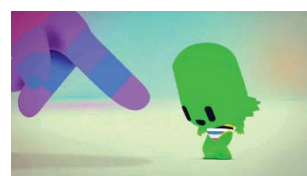
Εικ. 3

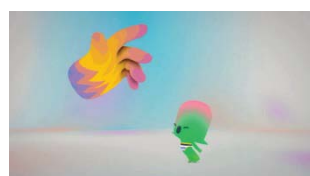
Εικ. 4

Εικ. 5

Εικ. 6

Εικ. 7

Εικ. 8

Εικ. 9

II. Παιδικό παραμύθι «Κίκο και το Χέρι»

Κατά αναλογία με το σποτ, το παραμύθι περιλαμβάνει τους ίδιους ήρωες και απευθύνεται σε παιδιά άνω των τεσσάρων ετών σύμφωνα με τις οδηγίες του Συμβουλίου της Ευρώπης (https://enastapente.gr/pdf/gr_final_KIKO-kai-to-XERI.pdf).

Το Χέρι προσπαθεί να πλησιάσει τον/την Κίκο κάνοντας παιχνίδια, παίζοντας μουσική, κερνώντας γλυκά. Στη συνέχεια ζητά να αγγίξει σε διάφορα σημεία του σώματος, στο χέρι, στη μύτη, στα μαλλιά. Όταν όμως προσπαθεί να αγγίξει την περιοχή που καλύπτεται από το εσώρουχο ο/η Κίκο λέει αμέσως και κάθετα «Με τίποτα! Όχι, δεν μπορείς!» δείχνοντας ξεκάθαρα θυμό. Το Χέρι επαινεί την αντίδραση και εξηγεί τον Κανόνα του Εσώρουχου. Προτρέπει στη συνέχεια τον/την Κίκο, αν ποτέ συμβεί αυτό, να μην το κρατήσει μυστικό και να το πει σε κάποιον μεγάλο που εμπιστεύεται.

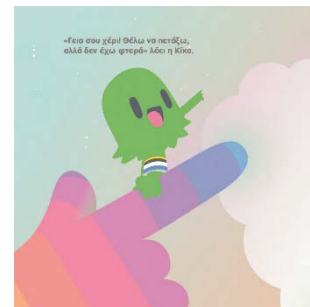
Πίνακας 2:

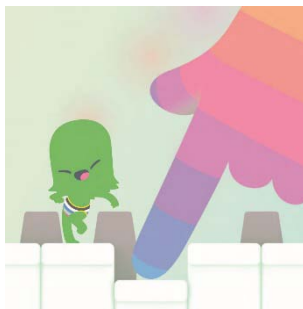
ΕΙΚ. 1

ΕΙΚ. 2

ΕΙΚ. 3

ΕΙΚ. 4

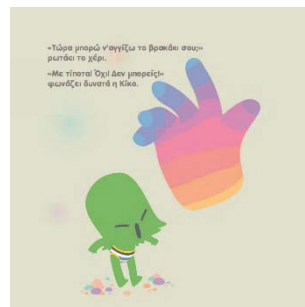
ΕΙΚ. 5

ΕΙΚ. 6

ΕΙΚ. 7

ΕΙΚ. 8

ΕΙΚ. 9

III. «Ο Κανόνας των Εσωρούχων»: ενημερωτικό έντυπο για ενήλικες

Το έντυπο του Συμβουλίου της Ευρώπης «Ο Κανόνας των Εσωρούχων» απευθύνεται σε γονείς, κηδεμόνες, εκπαιδευτικούς, αλλά και κάθε ενήλικα που καλείται να διδάξει σε ένα παιδί πώς να προστατεύει τον εαυτό του από τη σεξουαλική θυματοποίηση, κακοποίηση και εκμετάλλευση. (https://enastapente.gr/pdf/gr_The_Underwear_Rule_2_pages.pdf).

Περιλαμβάνει όλα τα σημαντικά μηνύματα που πρέπει να γνωρίζουν τα παιδιά και οι ενήλικες για το θέμα αυτό, αναπτύσσοντας πέντε σημαντικές πτυχές του κανόνα.

Το φυλλάδιο μεταξύ άλλων:

- προτρέπει τους ενήλικες να διδάξουν τον κανόνα των εσωρούχων καθιστώντας σαφές στο παιδί σε ποια σημεία του σώματός του δεν πρέπει να τα αγγίζει κανείς
- συνιστά να ξεκινήσουν μια συζήτηση με βασικό στοιχείο την καλή επικοινωνία με το παιδί. Αυτό προϋποθέτει εξωστρέφεια, ειλικρίνεια, ευθύτητα, αποφασιστικότητα και μια φιλική ατμόσφαιρα που δεν καλλιεργεί το φόβο.
- σημειώνει ότι πρέπει να ακούν και να είναι δεκτικοί με τα συναισθήματα των παιδιών
- εξηγεί πως αν θεωρούν ότι έρχονται σε δύσκολη θέση μιλώντας για το ζήτημα αυτό στα παιδιά, ότι μάλλον είναι πιο δύσκολο για έναν ενήλικα παρά για ένα παιδί.
- τονίζει ότι η προστασία των παιδιών είναι ευθύνη των ενηλίκων.
- δίνει σαφείς οδηγίες για το τι πρέπει να κάνουν σε περίπτωση που υποψιάζονται κακοποίηση, διαβεβαιώνοντας το παιδί ότι θα ασχοληθούν με το θέμα και επικοινωνώντας με κάποιον που μπορεί να βοηθήσει.

Πίνακας 3:

Εικ. 1

Εικ. 2

IV. Το φυλλάδιο «7 τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας»

Περιλαμβάνει τηλεφωνικές γραμμές, η πλειοψηφία των οποίων λειτουργούν δωρεάν όλο το 24ωρο, στις οποίες παιδιά ή ενήλικες μπορούν να απευθύνονται (https://enastapente.gr/pdf/flyer_gr.pdf):

- για άμεση ενημέρωση,
- για επείγουσα συμβουλευτική, ψυχολογική και κοινωνική στήριξη,
- για καταγγελίες,
- για άμεση παρέμβαση επιτόπου αν κάποιο παιδί βρίσκεται σε κίνδυνο,
- για πληροφορίες και κατευθύνσεις για θέματα που αφορούν τα δικαιώματα των παιδιών και την παιδική προστασία,
- για διασύνδεση με τις κατάλληλες υπηρεσίες, κινητοποίηση μηχανισμών επείγουσας παρέμβασης,
- για στήριξη και συμβουλές σε θέματα που σχετίζονται με τη χρήση του διαδικτύου, του κινητού τηλεφώνου και των ηλεκτρονικών παιχνιδιών.

Πίνακας 6:

Εικ. 1

Εικ. 2

V. Ιστορία κινουμένων σχεδίων «Το Μυστικό της Νίκης»

«Το Μυστικό της Νίκης» είναι η πρώτη ιστορία κινουμένων σχεδίων 3D (3D Animation) διάρκειας 20΄. (<https://www.youtube.com/watch?v=gyzEclgogFg&t=4s>)

Ολοκληρώθηκε το 2015, στο πλαίσιο της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» και μπορεί να αποτελέσει ιδιαίτερα χρήσιμο εργαλείο ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των παιδιών ηλικίας 4 ως 10 ετών.

Η πρωταγωνίστρια, ένα κορίτσι του Δημοτικού, δέχεται σεξουαλική παρενόχληση από κάποιον «φίλο» και επιλέγει να αποταθεί σε μια νεράιδα (μητρική φιγούρα) για βοήθεια.

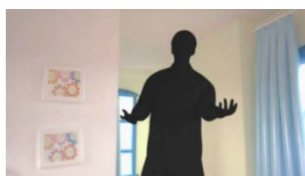
Σενάριο: Η Νίκη υποδέχεται στο σπίτι της τον «φίλο», έναν άνθρωπο-σκιά, με τον οποίο η Νίκη φαίνεται να έχει οικειότητα, να της είναι γνώριμος. Εκείνος, προσπαθώντας να την προσεγγίσει, της κάνει δώρα, της χαρίζει γλυκά και, δείχνοντας ενδιαφέρον για τις ασχολίες της, τη βοηθά να κάνουν τα μαθήματά της. Στη συνέχεια, ζητά από τη Νίκη να παίξουν στο δωμάτιο της το παιχνίδι των αγγιγμάτων, ένα παιχνίδι που πρέπει να το κρατήσουν μυστικό! Όταν ο «φίλος» ζητά από τη Νίκη να την αγγίξει στο βρακάκι, εκείνη θυμώνει και αρνείται έντονα. Η Νίκη απευθύνεται για βοήθεια στη νεράιδα, η οποία της μιλά για τον κανόνα του εσώρουχου, τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό μυστικό, ένα καλό κι ένα κακό άγγιγμα και ότι πρέπει να ζητά βοήθεια από κάποιον μεγάλο που εμπιστεύεται.

Σημείωση: «Το μυστικό της Νίκης» έχει λάβει τη θετική γνωμοδότηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Παιδείας με το υπ΄ αριθμόν 34/16-06-2015 πρακτικό και μπορεί να αποτελέσει συμπληρωματικό υλικό προς χρήση από τους εκπαιδευτικούς στο πλαίσιο ευαισθητοποίησης των μαθητών σε θέματα σεξουαλικής κακοποίησης.

Πίνακας 7:

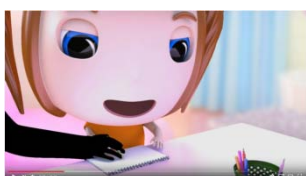
Εικ. 1

Εικ. 2

Εικ. 3

Εικ. 4

Εικ. 5

Εικ. 6

Εικ. 7

Εικ. 8

Εικ. 9

VI. Ιστορία κινουμένων σχεδίων «Το Μυστικό της Νίκης 2 - Η περιπέτεια του Βίκτωρα»

«Το Μυστικό της Νίκης 2 - Η περιπέτεια του Βίκτωρα» (<https://www.youtube.com/watch?v=d0DSvwsM12c&t=4s>) είναι η δεύτερη ιστορία κινουμένων σχεδίων 3D (3D Animation) διάρκειας 20΄ και ολοκληρώθηκε το 2018 ως συνέχεια της πρώτης ιστορίας με τίτλο «Το Μυστικό της Νίκης». Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 4 ως 10 ετών.

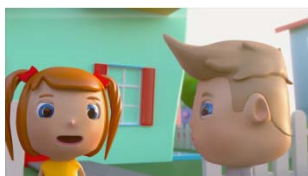
Πρωταγωνιστής είναι ένα αγόρι του Δημοτικού που δέχεται σεξουαλική παρενόχληση από ένα μεγαλύτερο (16χρονο) αγόρι, καθώς θύτες σεξουαλικής κακοποίησης είναι συχνά μεγαλύτερα αγόρια, και επιλέγει να αποταθεί για βοήθεια στη δασκάλα του.

Σενάριο: Ο κεντρικός ήρωας της ιστορίας, ο Βίκτωρας, ένα αγόρι του Δημοτικού και η Νίκη (κεντρική ηρωίδα της πρώτης ιστορίας) μετά το σχόλασμα κατευθύνονται συζητώντας προς το σπίτι τους, όταν τους πλησιάζει ο «φίλος», ένα δεκαεξάχρονο αγόρι γνώριμο στα δυο παιδιά. Ο «φίλος» προσεγγίζει το Βίκτωρα σιγά-σιγά περνώντας χρόνο μαζί του, δείχνοντας ενδιαφέρον για τις ασχολίες του Βίκτωρα, επαινώντας τον συχνά και ενθαρρύνοντας την παρέα μαζί του. Την επόμενη μέρα, τελευταία μέρα της σχολικής χρονιάς, τα παιδιά πηγαίνουν εκδρομή. Ο «φίλος» για άλλη μια φορά προσεγγίζει τον Βίκτωρα με σκοπό να τον απομονώσει από την υπόλοιπη παρέα. Όταν ο «φίλος» προσπαθεί να αγγίξει τον Βίκτωρα στην περιοχή που είναι το εσώρουχο, ο Βίκτωρας θυμώνει, αντιδρά και φεύγει. Στη συνέχεια, απευθύνεται για βοήθεια στη δασκάλα του, η οποία τον καθησυχάζει, τον επαινεί για την αντίδραση του και τον διαβεβαιώνει ότι θα ασχοληθεί με το θέμα.

Το «Μυστικό της Νίκης 2 – Η περιπέτεια του Βίκτωρα» έχει λάβει τη θετική γνωμοδότηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής και μπορεί να αποτελέσει εργαλείο ενημέρωσης μέσα στην τάξη.

Σημείωση: «Το μυστικό της Νίκης – Η περιπέτεια του Βίκτωρα» έχει λάβει τη θετική γνωμοδότηση και έγκριση εκπαιδευτικής χρήσης σε μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (Νηπιαγωγείο, Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄ Δημοτικού) του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων με το υπ΄ αρ. 11/27-02-2020 απόσπασμα πρακτικού του Δ.Σ. του Ι.Ε.Π.

Πίνακας 8:

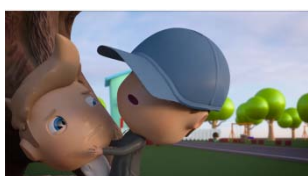
Εικ. 1

Εικ. 2

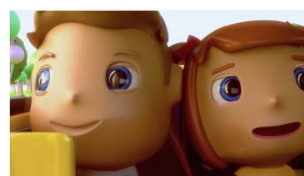
Εικ. 3

Εικ. 4

Εικ. 5

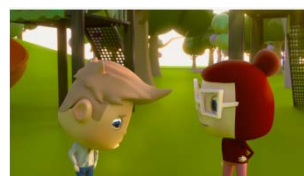
Εικ. 6

Εικ. 7

Εικ. 8

Εικ. 9

VII. Αφίσες και banners

Μια σειρά από αφίσες και banners μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμα και ελκυστικά εργαλεία κατά τη μαθησιακή διαδικασία, ως αφόρμηση δραστηριοτήτων, ως υλικό για καλλιτεχνικές δραστηριότητες, για τον στολισμό της τάξης και κάθε χρήση που μπορεί να προβλέψει ο εκπαιδευτικός.

Πίνακας 9:

Banner 1	Banner 2	Banner 3
https://enastapente.gr/pdf/iko1_4press.pdf	https://enastapente.gr/pdf/iko2_4press.pdf	https://enastapente.gr/pdf/iko3_4press.pdf

Πίνακας 10:

Banner 4	Banner 5	Banner 6	Banner 7
https://enastapente.gr/images/welcome/nikipr1.jpg	https://enastapente.gr/images/welcome/nikipr2.jpg	https://enastapente.gr/images/welcome/victoras_pr2b.jpg	https://enastapente.gr/images/welcome/victoras_pr1a.jpg

4.3.3 Παιδαγωγική αξία των εκπαιδευτικών εργαλείων

I. Πρωτοτυπία και καινοτομία

Όλα τα εκπαιδευτικά εργαλεία της Καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» στοχεύουν στη μάθηση μέσα από την ψυχαγωγία, λειτουργώντας σε ένα πλαίσιο ολιστικής προσέγγισης και εμπλουτίζοντας του στόχους του Προγράμματος Σπουδών του νηπιαγωγείου και των πρώτων τάξεων του Δημοτικού Σχολείου.

Ως εργαλεία μάθησης, καινοτομούν καθώς συνδυάζουν την παιδαγωγική, παραμυθική και τηλεοπτική διάσταση (ιστορίες κινουμένων σχεδίων και σποτ):

α) παιδαγωγική, καθώς περιλαμβάνουν όλα τα σημαντικά μηνύματα προστασίας των παιδιών εκπληρώνοντας πολλαπλούς παιδαγωγικούς ρόλους (προσελκυστικό, κατευθυντικό, διδακτικό, ενισχυτικό),

β) παραμυθική, καθώς πρόκειται για αληθοφανείς ιστορίες, με αληθοφανείς ήρωες, σε αληθοφανείς καταστάσεις:

- είτε με τη μορφή παραμυθιού / ενημερωτικού εντύπου για πιο μεγάλες ηλικίες

- είτε (όσον αφορά τις ιστορίες κινουμένων σχεδίων) με τη μορφή παραμυθικής διήγησης με εικόνα, κίνηση, λόγο, μουσική. Η εικοσάλεπτη διάρκειά τους το διαχωρίζει από άλλα κινούμενα σχέδια με την ίδια θεματική που συνήθως έχουν τον χαρακτήρα τηλεοπτικού σποτ μικρότερης διάρκειας.

γ) τηλεοπτική (όσον αφορά τις ιστορίες κινουμένων σχεδίων), καθώς χρησιμοποιούν την τεχνική του τρισδιάστατου κινουμένου σχεδίου, που προσδίδει μια ιδιαίτερα ελκυστική διάσταση και αναπτύσσει τις αισθητικές αξίες των μαθητών.

II. Επιστημονική εγκυρότητα

Όλα τα εκπαιδευτικά εργαλεία της Καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» προβάλλουν ουσιαστικές και επιστημονικά ελεγμένες γνώσεις, σύγχρονες και επίκαιρες που έχουν επιλεγεί και διατυπωθεί από το ειδικό επιστημονικό προσωπικό του Συμβουλίου της Ευρώπης και συμπυκνώνονται στον λεγόμενο «Κανόνα των Εσωρούχων».

Ανάλογες γνώσεις και μηνύματα έχουν συμπεριληφθεί σε παγκόσμιες καμπάνιες προστασίας των παιδιών από την σεξουαλική κακοποίηση που διεξάγουν Διεθνείς Οργανισμοί (ΟΗΕ, Ευρωπαϊκή Ένωση) και Διεθνείς ΜΚΟ που ασχολούνται με τα δικαιώματα του παιδιού σε όλον τον κόσμο.

Οι δύο ιστορίες κινουμένων σχεδίων «Το Μυστικό της Νίκης 1 & 2» υλοποιήθηκαν:

- σε συνεννόηση με την Επιτροπή Lanzarote του Συμβουλίου της Ευρώπης

- με την επιστημονική επίβλεψη του Γιώργου Νικολαΐδη, Ψυχιάτρου, Διευθυντή της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας-Κέντρου για τη μελέτη και την πρόληψη της κακοποίησης-παραμέλησης των παιδιών του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού.

III. Συμβατότητα σε επίπεδο περιεχομένου και γλώσσας ως επίσης την ηλικία των μαθητών

Σε όλα τα εργαλεία της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΤΕ» χρησιμοποιούνται φράσεις απλές, σύντομες και προσεκτικά διατυπωμένες, ώστε να είναι τόσο κατάλληλες, όσο και κατανοητές από μαθητές ηλικίας νηπιαγωγείου και πρώτων τάξεων δημοτικού.

Οι εικονικοί ήρωες (Κίκο, Χέρι, Νίκη, Βίκτωρας, «φίλος», συμμαθητές, συνομήλικοι, νεράιδα, δασκάλα κλπ) καθώς και οι εικονικοί χώροι στους οποίους εξελίσσονται τα σενάρια των ιστοριών (σχολείο, γειτονιά, σπίτι του ήρωα, χώρος εκδρομής κλπ), ταυτίζονται με τις πραγματικές συνθήκες της καθημερινότητας των παιδιών.

Οι τεχνικές προδιαγραφές (πχ η επιλογή χρωμάτων, οι εναλλαγές εικόνων, εναλλαγές πλάνων σε αργούς ρυθμούς, τα παιγνιώδη εφέ κ.ά.) είναι προσαρμοσμένα για παιδιά μικρής ηλικίας.

Όσον αφορά τις ιστορίες κινουμένων σχεδίων, τον κύριο κορμό πλαισιώνουν τραγούδια, που αποτελούν όχι απλά μέσο ψυχαγωγίας, αλλά εξυπηρετούν τους εκπαιδευτικούς στόχους. Οι στίχοι τους επαναλαμβάνουν τα βασικά μηνύματα προστασίας των παιδιών, ενώ η μουσική, (τέμπο, μελωδικότητα, ρυθμός, λυρικήτητα) εμπλουτίζει και υπογραμμίζει τα γλωσσικά μηνύματα.

IV. Προστιθέμενη αξία

Το παραμύθι «Κίκο και το Χέρι» και το έντυπο & το σποτ «Μίλα σε κάποιον που εμπιστεύεσαι» έχουν μεταφραστεί σε όλες τις επίσημες γλώσσες των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης και είναι διαθέσιμα στις ιστοσελίδες του οργανισμού.

Το παραμύθι «Κίκο και το Χέρι» έχει ειδικά διαμορφωθεί σε απτική μορφή για παιδιά τυφλά ή με προβλήματα όρασης με το κείμενο και τη λεκτική περιγραφή των εικόνων σε κώδικα-γραφή μπράιγ και την ανάγλυφη αποτύπωση των εικόνων, ώστε να διαβάζονται μέσω της αφής. Πρόκειται για μια εξαιρετική πρωτοβουλία του Πανεπιστημίου Μακεδονίας σε δύο γλώσσες (ελληνικά και αγγλικά).

«Το μυστικό της Νίκης» προβάλλεται και στη νοηματική γλώσσα για κωφάλαλα παιδιά, καθώς και με ελληνικούς υπότιτλους για βαρήκοα παιδιά. Επίσης, έχει μεταγλωττιστεί στην αγγλική και λουξεμβουργιανή γλώσσα.

Τέλος, υπάρχει η δυνατότητα επιλογής υποτίτλων στην αγγλική και στην αραβική γλώσσα.

«Το μυστικό της Νίκης 2 – Η περιπέτεια του Βίκτωρα» προβάλλεται και στη νοηματική γλώσσα για κωφάλαλα παιδιά, καθώς και με ελληνικούς υπότιτλους για βαρήκοα παιδιά. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα επιλογής υποτίτλων στην αγγλική γλώσσα.

V. Αισθητική αρτιότητα του Animation 3D

Το animation σε διάσταση 3D είναι ιδιαίτερα δημοφιλές και οικείο στα παιδιά και θεωρείται ως μία από τις βασικότερες εκδοχές της οπτικοακουστικής εκπαίδευσης. Κατέχει σημαντικό εκπαιδευτικό ρόλο στην σχολική τάξη καθώς, ως εργαλείο μάθησης, πλαισιώνει με τρόπο ελκυστικό και ευφάνταστο ένα συγκεκριμένο παιδαγωγικό πλαίσιο και συγκεκριμένους διδακτικούς/παιδαγωγικούς στόχους.

Οι δύο ιστορίες κινουμένων σχεδίων συνδυάζουν την άριστη χρήση της ψηφιακής τρισδιάστατης δημιουργίας με την καλλιτεχνική σχεδίαση. Περιλαμβάνουν χαρακτήρες, αντικείμενα, κτίρια ή άλλα στοιχεία αστικού περιβάλλοντος με κύρια χαρακτηριστικά την εικόνα, την κίνηση και την προσομοίωση. Η 3D μορφή τους παρουσιάζει δυναμικά εκπαιδευτικά οφέλη:

- προσελκύει την προσοχή των παιδιών ακόμα και μικρής ηλικίας
- εστιάζει την προσοχή στα σημαντικά μηνύματα
- δημιουργεί ενδιαφέρον στην τάξη
- ενεργοποιεί και αξιοποιεί τη φαντασία των μαθητών
- εμπνέει και κινητοποιεί τους μαθητές
- βελτιώνει τη στάση ως προς το περιεχόμενο και τη μάθηση
- βελτιώνει τη συγκράτηση των βασικών μηνυμάτων προστασίας στη μνήμη
- βελτιώνει την κατανόηση
- ενισχύει τη δημιουργικότητα
- τονώνει τη ροή των ιδεών
- ενισχύει τη βαθύτερη μάθηση
- παρέχει ευκαιρίες ελεύθερης έκφρασης
- κάνει τη μάθηση διασκεδαστική
- φτιάχνει την κατάλληλη διάθεση
- μειώνει το άγχος και την ένταση σε δύσκολα θέματα
- δημιουργεί εικόνες που μένουν στη μνήμη.

Το animation υποστηρίζουν με τη συμμετοχή τους καταξιωμένοι επαγγελματίες όπως ο Νίκος Αλιάγας, η Φέη Σκορδά, η Μαρία Μπεκατώρου, ο Δημήτρης Ουγγαρέζος, η Μιρέλα Πάχου και η Μαρία Δεληκωνσταντίνου στα τραγούδια. Δύο μικροί μαθητές δανείζουν τη φωνή τους στους κεντρικούς ήρωες, στη Νίκη και στον Βίκτωρα. Πρόκειται για ιστορίες ιδιαίτερα δημοφιλείς, καθώς ήδη έχουν μοιραστεί πάνω από 100.000 χιλιάδες αντίτυπα σε όλη την Ελλάδα και αριθμούν εκατομμύρια προβολές στο Youtube!

Κεφάλαιο 5: Οδηγός προς εκπαιδευτικούς

5.1 Καλλιέργεια νέων δεξιοτήτων μέσα από τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων

Το βασικότερο στάδιο εφαρμογής του προγράμματος αφορά στο σχεδιασμό καταλλήλων δραστηριοτήτων μάθησης. Η μικρή ηλικία των μαθητών εγείρει την αναγκαιότητα για ποικιλία, απλότητα στην εφαρμογή, ευελιξία στην επιλογή και κυρίως συνδυασμό καταλληλότητας και θελκτικότητας για τους μαθητές.

Ο εκπαιδευτικός, επιλέγοντας τους μαθησιακούς στόχους που θέλει να υλοποιήσει και τις νέες δεξιότητες που θέλει να καλλιεργήσει, μπορεί να σχεδιάσει το δικό του πλάνο μαθήματος (για μία ή περισσότερες διδακτικές ώρες) επιλέγοντας ένα ή περισσότερα από τα προτεινόμενα ενημερωτικά εργαλεία.

Στην παρούσα εκπαιδευτική πρόταση, δίνοντας ένα στίγμα ευελιξίας, έχουμε συμπεριλάβει μια σειρά προτεινόμενων δραστηριοτήτων μάθησης αρθρωμένων σε κάθε ενημερωτικό εργαλείο χωριστά (ομάδες δραστηριοτήτων) πχ. Εκπαιδευτική αξιοποίηση υλικού «Κίκο και το Χέρι, εκπαιδευτική αξιοποίηση ιστορίας κινουμένων σχεδίων «Το μυστικό της Νίκης κλπ), χωρίς γραμμικότητα στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή. Αρθρωτά, μπορούν να επιλεγούν όσες και όποιες εκπαιδευτικές δραστηριότητες κρίνονται κατάλληλες από τον δάσκαλο.

Με αυτόν τον τρόπο, ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει παράλληλα ή σε διαδοχική σειρά (που θα επιλέξει ο ίδιος) ένα ή περισσότερα εργαλεία μάθησης και τις αντίστοιχες εκπαιδευτικές δραστηριότητες με ευελιξία, φτιάχνοντας ένα πλάνο που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών της τάξης του (ηλικιακές και εκπαιδευτικές), που να αρθρώνεται στο υπόλοιπο πρόγραμμα που ακολουθεί και που να αξιοποιεί τις προγενέστερες γνώσεις και δεξιότητες των μαθητών του.

Η κάθε ομάδα εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων αξιοποίησης του ενημερωτικού υλικού συνοδεύεται από τον καθορισμό των στόχων που επιλέγονται προς υλοποίησης, τις νέες δεξιότητες προς καλλιέργεια και τις κατάλληλες μεθοδολογικές προσεγγίσεις και τεχνικές.

5.1.1 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης του σποτ και του παραμυθιού «Κίκο και το Χέρι»

Εκπαιδευτικοί στόχοι

Στόχος 1 Κανόνες Εσωρούχων
Στόχος 2 Το σώμα μου μου ανήκει
Στόχος 4 Λέω όχι, εννοώ όχι!
Στόχος 5 Σημεία του σώματος
Στόχος 10 Διαφορά καλό & κακό άγγιγμα
Στόχος 13 Όριο τα εσώρουχα
Στόχος 14 & 15 Διαφορά καλό & κακό μυστικό

Στόχοι 21^{ου} αιώνα

Αυτομέριμνα
Κριτική σκέψη
Μελέτη περιπτώσεων
Ανθεκτικότητα
Κοινωνικές δεξιότητες
Ενσυναίσθηση

Μεθοδολογία

Μαθητοκεντρική
Ανακαλυπτική
Συνεργατική
Παιγνιώδης
Διαδραστική
Διαφοροποιημένη

Τεχνικές

Τεχνική της αφήγησης
Εκπαιδευτικά παιχνίδια
Μιμήσεις
Μουσικοκινητική αγωγή

Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί ως αφορμή τις αφίσες του/της Κίκο που έχει τοποθετήσει στους τοίχους της τάξης. Ζητά από τα παιδιά να περιγράψουν τι βλέπουν σε κάθε αφίσα.

- Τι βλέπετε στην πρώτη αφίσα;
- Τι χρώματα έχει ο/η Κίκο; Η υπόλοιπη αφίσα;
- Πώς είναι ντυμένος ο/η Κίκο;
- Τι συναισθήματα φαίνεται να έχει; Είναι χαρούμενος/η; Πώς το καταλάβατε;
- Για ποιο λόγο έχει ανοικτό το στόμα;
- Τι βλέπετε στη δεύτερη αφίσα;
- Τι χρώματα έχει το Χέρι; Η υπόλοιπη αφίσα;
- Τι συναισθήματα φαίνεται να έχει ο/η Κίκο; Πώς το καταλάβατε;
- Τι βλέπετε στη τρίτη αφίσα;

- Γιατί ο/η Κίκο κοιμάται στην αγκαλιά του φίλου του «Χέρι»; Πώς νομίζετε ότι αισθάνεται;

Στη συνέχεια ο εκπαιδευτικός προβάλλει το σποτ «Κίκο και το Χέρι». <https://enastapente.gr/en/kiko-kai-to-xeri>. Προτείνεται να προβληθεί δύο φορές, κάτι που το επιτρέπει και η σύντομη διάρκειά του.

Το σποτ βοηθάει τα παιδιά να αναγνωρίζουν ένα φανερό και εύκολο να θυμούνται όριο, τα εσώρουχα.

Συζητάμε με τους μαθητές θέτοντας μικρές, κατανοητές ερωτήσεις., όπως:

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Τι κάνει το χέρι στη μικρή ιστορία; ➤ Σε ποια σημεία αγγίζει το Χέρι τον/την Κίκο; ➤ Τι αισθήματα φαίνεται να έχει ο/η Κίκο; Πώς το καταλάβατε; ➤ Ποιο νομίζετε ότι είναι καλό και ποιο κακό άγγιγμα, ανάλογα με τα συναισθήματα που προκαλεί; ➤ Πώς αντιδρά ο/η Κίκο στα διάφορα αγγίγματα; Πώς το καταλάβατε; ➤ Τι διαφορετικά χρώματα παίρνει το Χέρι; Γιατί γίνεται αυτή η αλλαγή;

Έτσι σιγά-σιγά με τις απαντήσεις των παιδιών αναλύονται οι παρακάτω έννοιες:

1. Τα μέρη του σώματος. Ποια μέρη του σώματος είναι προσωπικά
2. Τα αγγίγματα. Διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό άγγιγμα
3. Αναγνωρίζω τα συναισθήματά μου
4. Ο Κανόνας των Εσωρούχων. Το σώμα μου μου ανήκει. Όχι, σημαίνει όχι!

Ενότητα δραστηριοτήτων 1 – Βασικά μέρη Σώματος. Ποια μέρη του σώματος είναι προσωπικά

Το παιδί αναγνωρίζει τα διάφορα μέρη του σώματός του και κατανοεί τον τρόπο που κινούνται και τις ενέργειες που κάνουν, παίζοντας παιχνίδια:

1. Χόκι Πόκι https://www.youtube.com/watch?v=P7kyL1H_IUE&fbclid=IwAR1W_kvHlxQltnJRkq2v-0PW1DhQ43PX1zIGN3clmXk6iD9-cnmpkdTqajY

2.Κεφάλι, ώμοι, γόνατα και πόδια

<https://www.youtube.com/watch?v=IwJNb9MRrwo&fbclid=IwAR34p9VLSwUYyblqAmGyz07NTrbVMPgVgvaGluxJaxFcZN5xfRma4ubtzX4Q>

3. Παιχνίδι «Μη μπερδευτείς»

Στεκόμαστε όλοι σε κύκλο. Ένα παιδί δείχνει ένα σημείο του σώματός του και λέει πως είναι κάποιο άλλο σημείο του σώματος του, π.χ. δείχνει το κεφάλι και λέει πως είναι το πόδι του! Τα παιδιά πρέπει να δείξουν στο σώμα τους το σημείο που λέει και όχι το σημείο που δείχνει, δηλαδή στην προκειμένη περίπτωση, το πόδι τους! Όποιος μπερδευτεί, βγαίνει από το παιχνίδι.

4. **Twister:** Απλώνουμε το twister στο πάτωμα και δίνουμε παράγγελμα. Να ακουμπήσουν το χεράκι, τον αγκώνα, το ποδαράκι το γονατάκι κ.α. μέρη του σώματος πάνω στο σχεδιάγραμμα

5. **«Φρίξος και Λίλη»:** Σε δύο κομμάτια χαρτί του μέτρου, βάζουμε να ξαπλώσουν ένα αγόρι και ένα κορίτσι της τάξης μας και με τους μαρκαδόρους τα υπόλοιπα παιδιά φτιάχνουν τα περιγράμματα του σώματός τους. Δίνουμε στα ομοιώματά μας από ένα όνομα πχ Φρίξος και Λίλη. Στη συνέχεια χρησιμοποιούμε διάφορα υλικά για να συμπληρώσουμε τα σημεία του σώματος πχ μάτια, μύτη κλπ και για να ντύσουμε τα ομοιώματά μας. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μαρκαδόρους, γκοφρέ, πον-πον, μαλλιά και ό,τι άλλο υλικό έχουμε. Συζητάμε με τα παιδιά ποια από τα μέρη του σώματος είναι προσωπικά (αυτά που καλύπτονται από εσώρουχο ή το μαγιό).

Ενότητα δραστηριοτήτων 2 – Τα αγγίγματα Διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό αγγίγμα

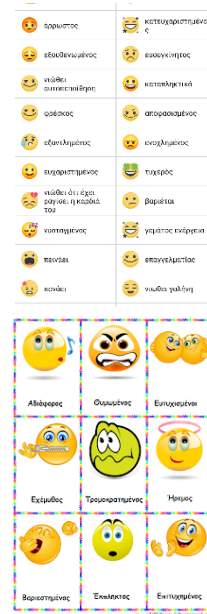
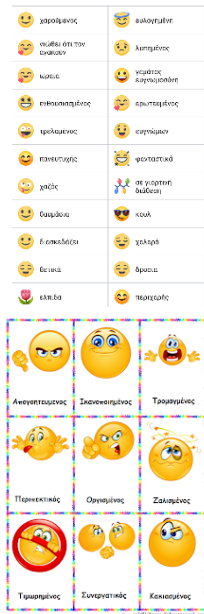
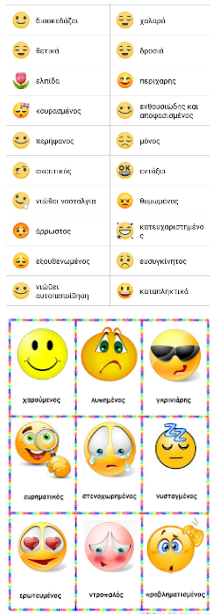
1. **«Hi five» και άλλα αγγίγματα:** Ο εκπαιδευτικός συζητά για διάφορα αγγίγματα που κάνουν οι άνθρωποι είτε στον εαυτό τους είτε σε/με κάποιον άλλο. Τέτοια αγγίγματα είναι η χειραψία, ένα φιλί, μια αγκαλιά, ένα χάδι στα μαλλάκια, το ξύσιμο της μύτης, το τσίμπημα στο μάγουλο, το hi five, ένα αγγίγμα σε κάποιο προσωπικό σημείο, το τράβηγμα του αυτιού, χαιρετισμός με τους αγκώνες, χαιρετισμός με τις πατούσες. Συζητά με τα παιδιά ποια από αυτά τα αγγίγματα θεωρούν ότι είναι καλά και ποια όχι. Η άποψη των παιδιών είναι πολύ σημαντική γιατί πχ ένα τσίμπημα στο μάγουλο είναι για έναν ενήλικα ένα καλό αγγίγμα, συνήθως όμως όχι για τα παιδιά.

2. **«Φρίξος κα Λίλη 2»:** Στη συνέχεια, χρησιμοποιούμε τα ομοιώματα που κατασκευάσαμε στην προηγούμενη ενότητα. Ο εκπαιδευτικός έχει μια στίβα τετράγωνα χαρτάκια με το «Χέρι», τα μισά είναι χρωματιστά και τα μισά είναι ασπρόμαυρα. Διαλέγει ένα από τα αγγίγματα που συζητήσε πριν με τα παιδιά και τους ζητά να κολλήσουν στο σημείο του ομοιώματος ένα χρωματιστό Χέρι αν νομίζουν ότι είναι ένα καλό αγγίγμα ή ένα ασπρόμαυρο Χέρι αν νομίζουν ότι δεν είναι ένα καλό αγγίγμα.

3. Ζωγραφική με θέμα «Κίκο και το Χέρι»

Ενότητα δραστηριοτήτων 3 - Αναγνωρίζω τα συναισθήματά μου

1. «Είμαι χαρούμενος, είμαι λυπημένος»: Χρησιμοποιούμε εικόνες emoticons για να συζητήσουμε με τα παιδιά ποια από τα συναισθήματα μας κάνουν να χαμογελάμε και ποια όχι. Χρησιμοποιούμε δύο μεγάλα χαρτόνια όπου τα παιδιά χωρίζουν και κολλάνε αντίστοιχα τα συναισθήματα.

2. «Σε ένα κλικ»: Ο εκπαιδευτικός χρησιμοποιεί μια σειρά από φωτογραφίες ανθρώπων που έχουν κάποια έντονη έκφραση. Μαθαίνουμε να αναγνωρίζουμε συναισθήματα σε εκφράσεις που παίρνει το πρόσωπο.

3. Τραγούδι συναισθημάτων

<https://www.youtube.com/watch?v=fob20nSX7Mk>

4. Ομαδικά παιχνίδια

1. Σε ένα κύκλο με το σύνθημα του εκπαιδευτικού τα παιδιά κάνουν φατσούλες συναισθημάτων. Είμαι λυπημένος, χαρούμενος θυμωμένος.
2. Ζάρια συναισθημάτων

Ενότητα δραστηριοτήτων 4 - Ο Κανόνας των Εσωρούχων. Το σώμα μου μου ανήκει. Όχι, σημαίνει όχι!

1. Ανάγνωση παραμυθιού
2. Κουκλοθέατρο «Κίκο και Χέρι» – δραματοποίηση του παραμυθιού
3. Διήγηση του παραμυθιού με παντομίμα από τα παιδιά με ήχους και κινήσεις.

5.1.2 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης της ιστορίας κινουμένων σχεδίων «Το μυστικό της Νίκης»

Εκπαιδευτικοί στόχοι

Στόχος 1 Κανόνας Εσωρούχων
Στόχος 4 Λέω όχι αμέσως και κάθετα
Στόχος 10 Διαφορά καλό & κακό άγγιγμα
Στόχος 14 & 15 Διαφορά καλό & κακό μυστικό
Στόχος 16 Ενημέρωση ενήλικα που εμπιστεύομαι
Στόχος 17: μυστικότητα τακτική των δραστηνών.
Στόχος 18 Προφίλ γνωστού δράστη
Στόχος 23, 24, 25 Δίκτυο ασφάλειας

Στόχοι 21^{ου} αιώνα

Αυτομέριμνα
Κριτική σκέψη
Δημιουργικότητα
Συνεργασία
Μελέτη περιπτώσεων
Ανθεκτικότητα
Ενσυναίσθηση

Μεθοδολογία

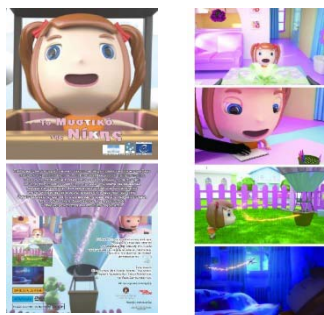
Μαθητοκεντρική
Συνεργατική
Παιγνιώδης
Διαδραστική
Διαφοροποιημένη
Ανακαλυπτική

Τεχνικές

Τεχνική της αφήγησης
Εκπαιδευτικά παιχνίδια
Μιμήσεις
Μουσικοκινητική αγωγή

Δραστηριότητα 1: «Μια δική μου ιστορία»

Ο εκπαιδευτικός, χρησιμοποιώντας ως αφορμή τα banners της Νίκης που τα έχει εκτυπώσει και τοποθετήσει στους τοίχους της τάξης, κάνει μία μικρή εισαγωγή.

Στη συνέχεια και πριν την προβολή της ταινίας «Το μυστικό της Νίκης» αξιοποιεί πλάνα και διεγείρει συζήτηση με τα παιδιά θέτοντας μικρές, κατανοητές ερωτήσεις.

Ανάλογα με το προφίλ των μαθητών του, ο εκπαιδευτικός επιλέγει αν τα παιδιά θα εργαστούν σε μικρές ομάδες δίνοντας συλλογικές απαντήσεις ή αν οι απαντήσεις θα δίνονται ατομικά από τον κάθε μαθητή.

Εικόνα 1

- Τι βλέπετε στην εικόνα;
- Πώς είναι το σπίτι; Τι χρώματα έχει;
- Πώς είναι το κοριτσάκι; Πόσο χρονών μπορεί να είναι;
- Με ποιον μένει; Σε ποιον μπορεί να άνοιξε την πόρτα;
- Τι συναισθήματα φαίνεται να έχει; Είναι χαρούμενη; Πώς το καταλάβατε;

Εικόνα 2

- Ποιος ήταν τελικά πίσω από την πόρτα;
- Πώς είναι και γιατί πιστεύετε ότι φαίνεται έτσι;
- Είναι άγνωστος ή γνωστός;
- Τι είναι αυτά που κρατάει;
- Τι συναισθήματα φαίνεται να έχει ο κύριος;
- Τι συναισθήματα φαίνεται να έχει το κοριτσάκι;
- Τον γνωρίζει;
- Τι μπορεί να λένε;

Εικόνα 3	Εικόνα 4
	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Τι μπορεί να λένε τώρα; ➤ Γιατί ο κύριος βάζει το χέρι του στο στόμα του; Τι σημαίνει αυτό; Τι μπορεί να λέει στο κοριτσάκι; ➤ Το κοριτσάκι τι συναισθήματα φαίνεται να έχει; Πώς το κατάλαβες; ➤ Τι πρέπει να κάνει τώρα; 	

Εικόνα 5	
	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Τι βλέπετε στην εικόνα; Με ποια μιλάει το κοριτσάκι; ➤ Πώς νιώθει; ➤ Ποια είναι αυτή νεράιδα; Πώς είναι; Τι χρώματα έχει; ➤ Τι μπορεί να λέει στο κοριτσάκι; ➤ Τι πιστεύεις ότι θα έγινε μετά; 	

Δραστηριότητα 2: «Μια ιστορία για τη Νίκη»

Στη συνέχεια, ο εκπαιδευτικός προβάλλει όλη την ιστορία, χωρίς διακοπή και χωρίς σχολιασμό.

<https://www.youtube.com/watch?v=gyzEclgogFg>

Μετά το τέλος της ιστορίας, μπορεί να θέσει τις παρακάτω ερωτήσεις. Τα παιδιά μπορούν να εργαστούν είτε ατομικά είτε ομαδικά.

- Μπορείς να συγκρίνεις τη δική μας ιστορία με την ιστορία της Νίκης; Ποια κοινά στοιχεία έχουν; Ποιες διαφορές; Τι τέλος είχε η μία ιστορία και τι τέλος η άλλη;
- Ποιος θα μπορούσε να είναι ο «φίλος»;
- Είναι όλα τα μυστικά καλά; Ποιο μπορεί να είναι ένα καλό μυστικό;
- Ποιο μπορεί να είναι ένα κακό μυστικό;
- Σε ποιον θα εμπιστευόσουν τα μυστικά σου;
- Τι θα έκανες αν κάποιος σου ζητούσε να κρατήσεις ένα μυστικό, ενώ εσύ δε το θεωρείς σωστό;
- Είναι όλα τα αγγίγματα καλά; Ποιο μπορεί να είναι ένα καλό άγγιγμα;
- Ποιο μπορεί να είναι ένα κακό άγγιγμα;
- Τι λέει ο Κανόνας των Εσωρούχων;
- Τι θα συμβούλευες στο κοριτσάκι, αν ήσουν η νεράιδα;
- Ποιος/α είναι η δική σου νεράιδα;
- Αν είχες ένα μαγικό ραβδί και μπορούσες να αλλάξεις την ιστορία, τι θα άλλαζες και γιατί;
- Ποιο είναι το μήνυμα που θα έδινες εσύ;

Άλλες δραστηριότητες

Για να δοθεί μία παιγνιώδης διάσταση στην αξιοποίηση της ιστορίας, τα παιδιά μπορούν να κάνουν τα παρακάτω:

Αξιοποίηση τραγουδιών της ιστορίας

Τα παιδιά μπορούν:

- να μάθουν και να τραγουδήσουν τα τραγούδια της ταινίας
- μπορούν να κάνουν παντομίμα τους στίχους των τραγουδιών
- Να τραγουδήσουν με τη συνοδεία κρουστών μουσικών οργάνων το τραγούδι με τίτλο «Το μυστικό της Νίκης»
- Χρησιμοποιώντας το τραγούδι με τίτλο «Το μυστικό της Νίκης» να παίξουν το παρακάτω παιχνίδι: Τα παιδιά ζευγάρια κρατιούνται από το χεράκι και περπατούν ή στέκονται στο χώρο στο ρυθμό της μουσικής με βηματισμό μαρς. Με τη συνοδεία του ρεφρέν κάθονται αντικριστά και ακουμπούν τα μέρη του προσώπου και του σώματός τους. Στο στίχο «όχι όμως το βρακάκι» κάνουν όλοι μαζί την κίνηση «όχι» με τα χέρια τους.

Καλλιτεχνική αξιοποίηση

Τα παιδιά μπορούν:

- Να φτιάξουν τις δικές τους αφίσες με εικόνα και μήνυμα (πχ «Τα καλά μυστικά με κάνουν χαρούμενο. Τα κακά μυστικά όχι» / Το σώμα μου ανήκει / Όχι, σημαίνει όχι! / Αν ένα άγγιγμα με κάνει να μην νιώθω καλά, τότε δεν είναι καλό! / Αν νιώθω στενοχώρια ή φόβο, μιλώ σε κάποιον που εμπιστεύομαι»).
- Όλη η τάξη, να φτιάξουν ένα ομαδικό έργο πάνω σε χαρτί μέτρου με ζωγραφιές, μηνύματα, κολλάζ ... με τους ήρωες της ιστορίας. Το κάθε παιδί έχει ένα δικό του χώρο πάνω στο τεράστιο χαρτί και ζωγραφίζει την αγαπημένη του σκηνή από την ταινία. Το τελικό έργο έχει ζωγραφιές και προς τις τέσσερις πλευρές του χαρτιού και με διαφορετικό προσανατολισμό.
- Να ζωγραφίσουν σε ένα χαρτί τη δική τους νεράιδα και να την ονοματίσουν (είναι πχ η μαμά μου)

Επιδαπέδιο παιχνίδι «Φιδάκι»

- Υλικά: Ένα τεράστιο επιδαπέδιο φιδάκι / Ένα μεγάλο Ζάρι / Πιόνια, τόσα όσα οι ομάδες / Καρετέλες ερωτήσεων / Καρτέλες δοκιμασιών
Ο εκπαιδευτικός ή και οι μαθητές μπορούν να κατασκευάσουν ένα γιγάντιο φιδάκι με χαρτί του μέτρου για να μπει στο κέντρο της τάξης. Χρειάζονται επίσης ένα ζάρι μεγάλου μεγέθους και πιόνια τόσα όσα οι ομάδες και καρτέλες με ερωτήσεις ή δοκιμασίες.
Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες των δύο-τριών ατόμων και ρίχνουν το ζάρι με τη σειρά. (Ξεκινά η ομάδα με τη μεγαλύτερη ζαριά στον πρώτο γύρο). Προχωρούν τόσα κουτάκια όσα έφερε η ζαριά τους. Τότε ρωτάται η ομάδα αν θέλουν «ερώτηση» ή «δοκιμασία» και παίρνει μία κάρτα από την αντίστοιχη στοίβα. Αν η ομάδα απαντήσει σωστά ή ολοκληρώσει τη δοκιμασία προχωρά άλλα τόσα τετράγωνα όσα ήταν η ζαριά. Αν δεν απαντήσει ή δεν ολοκληρώσει τη δοκιμασία μένει στο κουτάκι
πχ Είμαι στην αφετηρία / Ζαριά πέντε → προχωρώ πέντε κουτάκια και φτάνω στο κουτάκι 5 / απαντώ ή κάνω τη δοκιμασία σωστά → προχωρώ άλλα πέντε κουτάκια και φτάνω στο 10 / δεν απαντώ ή δεν κάνω τη δοκιμασία σωστά → μένω στο κουτάκι που ήμουν στον αριθμό 5
Κάποιες από τις ερωτήσεις και τις δοκιμασίες μπορούν να έχουν περιεχόμενο και αντικείμενο σχετικό με την ταινία.

Δείγμα ερωτήσεων	Δείγμα δοκιμασιών
1. Ποιος είναι ο κανόνας των Εσωρούχων; 2. Πότε ένα άγγιγμα είναι καλό; 3. Πότε ένα μυστικό είναι κακό;	1. Τραγουδήστε το τραγούδι «Το μυστικό της Νίκης» 2. Ζωγραφίστε μέσα σε ένα λεπτό τη Νίκη 3. Ακουμπήστε τη μύτη σας με το αριστερό σου γόνατο

5.1.3 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης της ιστορίας κινουμένων σχεδίων «Το μυστικό της Νίκης 2 – Η περιπέτεια του Βίκτωρα»

Εκπαιδευτικοί στόχοι

Στόχος 1 Κανόνες Εσωρούχων
Στόχος 4 Λέω όχι αμέσως και κάθετα
Στόχος 8 Ενημέρωση ενήλικα που εμπιστεύομαι
Στόχος 14 & 15 Διαφορά καλό & κακό μυστικό
Στόχος 19 Δώρα και αντάλλαγμα
Στόχος 23, 24, 25 Δίκτυο ασφάλειας

Στόχοι 21^{ου} αιώνα

Αυτομέριμνα
Κριτική σκέψη
Δημιουργικότητα
Συνεργασία
Μελέτη περιπτώσεων
Ενσυναίσθηση
Κοινωνικές δεξιότητες
Πλάγια σκέψη

Μεθοδολογία

Μαθητοκεντρική
Συνεργατική
Ανακαλυπτική
Παιγνιώδης
Διαδραστική
Διαφοροποιημένη

Τεχνικές

Τεχνική της αφήγησης
Εκπαιδευτικά παιχνίδια
Κόμικ
Συγγραφή σεναρίου

Δραστηριότητα 1: «Ο Κανόνας των Εσωρούχων»

Ο εκπαιδευτικός, έχει εκτυπώσει και τοποθετήσει τα banners του Βίκτωρα στους τοίχους της τάξης. Παράλληλα το βίντεο έχει ξεκινήσει <https://www.youtube.com/watch?v=d0DSvwsM12c>

και προβάλλονται τα πρώτα τέσσερα λεπτά, που περιλαμβάνουν το πρώτο τραγούδι της ταινίας. Ο εκπαιδευτικός αφήνει τα παιδιά να τακτοποιηθούν και να ακούσουν το τραγούδι χωρίς κάποιο σχόλιο. Με το τέλος του τραγουδιού κάνει μία μικρή εισαγωγή ή μπορεί π.χ. να ρωτήσει αν κάποιο παιδί γνωρίζει τον Κανόνα των Εσωρούχων στον οποίο αναφέρεται το τραγούδι.

Δραστηριότητα 2: «Μια ιστορία για τον Βίκτωρα»

Η προβολή συνεχίζει και γίνεται τμηματικά. Ο εκπαιδευτικός θέτει ερωτήσεις κάθε φορά σχετικά με το απόσπασμα που προβλήθηκε.

Ανάλογα με το προφίλ των μαθητών του, ο εκπαιδευτικός επιλέγει αν τα παιδιά θα εργαστούν σε μικρές ομάδες δίνοντας συλλογικές απαντήσεις ή αν οι απαντήσεις θα δίνονται ατομικά από τον κάθε μαθητή.

Απόσπασμα 1: 04:03 – 08:20

- Πώς λένε τον πρωταγωνιστή της ταινίας;
- Πώς λένε τη φίλη του; Από πού νομίζεις ότι τη γνωρίζει;
- Ποιο είναι το μεγαλύτερο αγόρι που μιλάει στον Βίκτωρα;
- Από πού ξέρει τον Βίκτωρα;
- Ποια είναι η σχέση τους; Είναι φίλοι; Πώς το κατάλαβες;
- Πόσο καλά τον γνωρίζει;
- Τον εμπιστεύεται; Από πού το κατάλαβες;
- Τι συναισθήματα έχει ο Βίκτωρας για τον μεγαλύτερο φίλο του και τι συναισθήματα έχει ο μεγαλύτερος για τον Βίκτωρα;

Απόσπασμα 2: 08:20 – 10:05

- Τι παιχνίδι παίζουν η Νίκη και ο Βίκτωρας;
- Τι συναισθήματα έχουν ο ένας για τον άλλο;
- Τι συμβουλή έδωσε η Νίκη στο Βίκτωρα και γιατί;

Απόσπασμα 3: 10:05 – 11:30

- Πώς σου φαίνεται η συμπεριφορά του μεγαλύτερου παιδιού;
- Γιατί λέει στο Βίκτωρα, στην αρχή, ότι τον ξέχασε; Πώς θα ένιωθες εσύ στη θέση του Βίκτωρα;
- Γιατί του υπενθυμίζει συνεχώς ότι είναι κολλητοί φίλοι;
- Τι δωρίζει στον Βίκτωρα και γιατί;
- Τι αντάλλαγμα ζητά για το δώρο που του έκανε;
- Όταν κάνουμε δώρα σε κάποιον που τον αγαπάμε πολύ, είναι σωστό να ζητάμε κάτι για ανταλλαγή;
- Πιστεύεις ότι έπρεπε ή δεν έπρεπε ο Βίκτωρας να κρατήσει μυστικό τα παιχνίδια με τον καινούριο του φίλο;
- Πώς ένιωσε ο Βίκτωρας όταν του ζήτησε να κρατήσει μυστικά τα παιχνίδια τους;
- Πώς θα ένιωθες εσύ αν ήσουν στη θέση του Βίκτωρα;

Απόσπασμα 4: 11:30 – 17:00

- Τι κόλπα «μεγάλων» μαθαίνει το μεγαλύτερο αγόρι στον Βίκτωρα;
- Γιατί δεν ήθελε να παίξει με όλα τα παιδιά και πήρε μόνο τον Βίκτωρα να του τα δείξει;
- «Τώρα που σου έμαθα τα κόλπα στο σκείτ, σε βοήθησα με τα φυτά και σου έκανα και αυτό το δώρο, για να είμαι και εγώ χαρούμενος ...»: Γιατί χρησιμοποίησε τα παραπάνω λόγια το μεγάλο αγόρι; Τι θέλει να πετύχει; Τι αντάλλαγμα ζήτησε; Πώς νιώθει ο Βίκτωρας;
- Πώς αντέδρασε ο Βίκτωρας;
- Τι συναισθήματα έχει τώρα ο Βίκτωρας;
- Τι σημαίνει «φιλία» για εσένα;
- Σου αρέσει να κάνεις δώρα στους φίλους σου; Τι νιώθεις όταν προσφέρεις ένα δώρο σε κάποιον που αγαπάς;

Απόσπασμα 5: 17:00 – 19:10

- Κράτησε το μυστικό ο Βίκτωρας;
- Σε ποιον πήγε να εκμυστηρευτεί το μυστικό;
- Τι θα έκανες εσύ στη θέση του;
- Τι συμβούλεψε η δασκάλα τον Βίκτωρα;
- Πώς χειρίστηκε η δασκάλα το πρόβλημα του Βίκτωρα; Τον καθησύχασε;
- Τον βοήθησε;
- Πώς πιστεύετε ότι νιώθει τώρα ο Βίκτωρας;
- Έκανε καλά που αποκάλυψε το μυστικό;
- Τι μπορεί να συνέβαινε, αν δε το είχε κάνει;
- Αν είχες ένα μαγικό ραβδί και μπορούσες να αλλάξεις κάτι στην ιστορία, τι θα άλλαζες και γιατί;

Άλλες δραστηριότητες

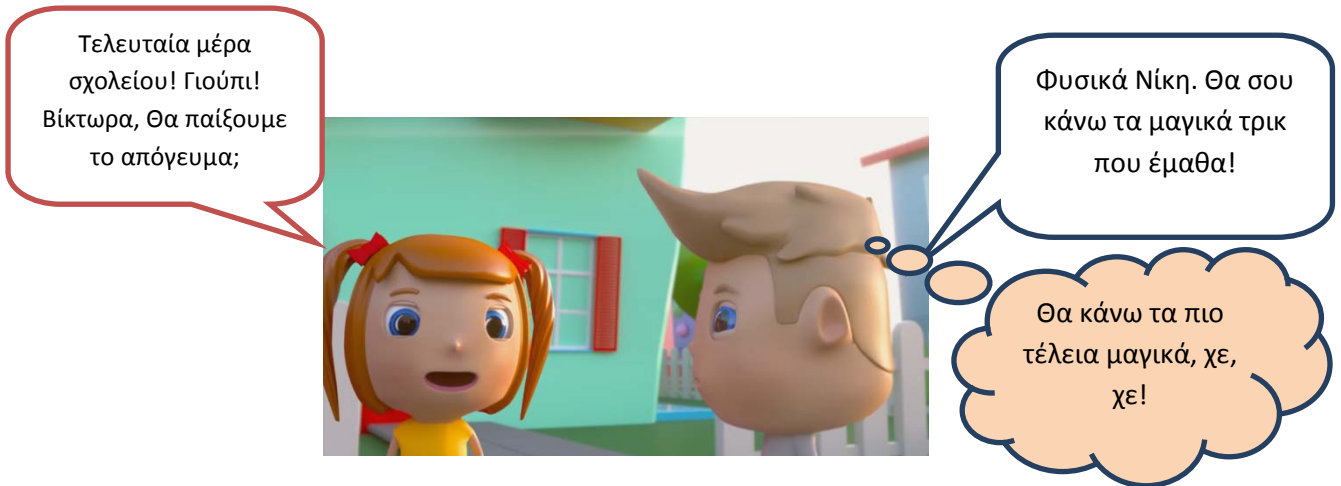
Για να δοθεί μία παιγνιώδης διάσταση στην αξιοποίηση της ιστορίας, τα παιδιά μπορούν να κάνουν τα παρακάτω:

«Ένα άλλο τέλος στην ιστορία» (δημιουργική γραφή)

Η ιστορία του Βίκτωρα παγώνει τη στιγμή που ο «φίλος» πάει να αγγίξει τον Βίκτωρα στην περιοχή που είναι το εσώρουχο. Ο εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να φανταστούν και να γράψουν ένα άλλο τέλος (μέγεθος μίας παραγράφου). Θα χρειαστεί να πουν πώς αντιδρά ο Βίκτωρας, πώς μπορεί να αισθάνεται και σε ποιο πρόσωπο μπορεί να στραφεί για βοήθεια.

Δημιουργία κόμικ:

Ο εκπαιδευτικός μοιράζει στα παιδιά από ένα A3 χωρισμένο σε 9 ίδια κουτάκια και ζητά από τα παιδιά να ζωγραφίσουν εννιά σκηνές από την ιστορία του Βίκτωρα και να βάλουν και λόγια σε κάθε σκηνή. Μπορούν να προσθέσουν τίτλο και να χρησιμοποιήσουν τεχνικές κόμικ. Εναλλακτικά, μπορεί να ζητήσει από τα παιδιά να γίνει εργασία στο σπίτι σε υπολογιστή. Στο τέλος, όλα τα κόμικ αναρτώνται στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης.

Κύκλος εμπιστοσύνης

Αν ήσουν στη θέση του Βίκτωρα, σε ποιον θα ζητούσες βοήθεια; Ζωγράφισε και κατονόμασε ένα πρόσωπο από την οικογένεια και δύο πρόσωπα έξω από το σπίτι.

Ομαδικό παιχνίδι

▪ Παιχνίδι Ρουκ-Ζουκ

Υλικά: Ακουστικά που να απομονώνουν τον ήχο / Καρτέλες με λέξεις σχετικές με την ταινία που να συνοδεύονται με ομάδα σχετικών λέξεων με την πρώτη λέξη. Παραδείγματα κάρτας:

ΣΚΕΙΤ-ΜΠΟΡΤΝΤ	ΦΙΛΟΣ	ΔΩΡΟ	ΜΥΣΤΙΚΟ
ρόδες φιγούρες σανίδα ράμπα πατίни	κολλητός έμπιστος παρέα φιλία καλός	πακέτο περιτύλιγμα κορδέλα γενέθλια έκπληξη	κρυφό εμπιστοσύνη ψιθύρισμα κρατώ καλό ή κακό

ΑΛΛΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ: ΣΙΩΠΗ, ΑΓΓΙΓΜΑ, ΕΚΔΡΟΜΗ, ΔΑΣΚΑΛΑ, ΕΣΩΡΟΥΧΟ... Είναι επιθυμητό, οι βασικές λέξεις στις καρτέλες να υπάρχουν ως αντικείμενα ή έννοιες στην ταινία

Τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες των πέντε ατόμων. Οι ομάδες παίζουν με τη σειρά. Όλοι φορούν ακουστικά στα αυτιά τους, ώστε να μην ακούν τι λέγεται από τους προηγούμενους παίκτες της ομάδας, εκτός από τον πρώτο παίκτη.

Ο εκπαιδευτικός δείχνει τη βασική λέξη της κάρτας στον πρώτο παίκτη και αυτός πρέπει να κάνει στον δεύτερο παίκτη μια περιγραφή, έτσι ώστε ο δεύτερος παίκτης να καταλάβει για ποια λέξη πρόκειται. Το παιχνίδι συνεχίζεται μέχρι να παίξει και ο πέμπτος παίκτης. Η ομάδα κερδίζει τόσους πόντους όσοι και οι παίκτες που θα βρουν τη λέξη (μέχρι 5 βαθμούς). Κερδίζει η ομάδα που στο τέλος έχει μαζέψει τους περισσότερους πόντους.

Παραλλαγή διαβαθμισμένης δυσκολίας: Οι παίκτες εκτός από τη βασική λέξη πρέπει να εντάξουν στις περιγραφές τους και τις πέντε συνοδευτικές λέξεις της κάρτας και κερδίζουν αντίστοιχους πόντους (πχ μέχρι τέσσερις πόντους, αν η λίστα περιλαμβάνει τέσσερις συνοδευτικές λέξεις)

5.1.4 Πρόταση εκπαιδευτικής αξιοποίησης του φυλλαδίου «7 γραμμές βοήθειας»

Εκπαιδευτικοί στόχοι

Στόχος 26 Ομάδες επαγγελματιών

Στόχος 27 Ειδικά κέντρα

Στόχος 28 Τηλεφωνικές γραμμές

Στόχος 29 Ενημερώνω σε περίπτωση που κάποιος άλλος κινδυνεύει

Στόχοι 21^{ου} αιώνα

Κριτική σκέψη

Δημιουργικότητα

Συνεργασία

Ενσυναίσθηση

Κοινωνικές δεξιότητες

Πλάγια σκέψη

Μεθοδολογία

Μαθητοκεντρική

Συνεργατική

Ανακαλυπτική

Διαφοροποιημένη

Τεχνικές

Ζωγραφική

Αφίσα

Μικροέρευνα

Το φυλλάδιο «7 τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας», δίνει στα παιδιά τις απαραίτητες πληροφορίες για το πού μπορούν να απευθυνθούν για πληροφορίες, στήριξη ή ακόμα και καταγγελία.

Από μικρή ηλικία τα παιδιά καλό είναι να γνωρίζουν ότι υπάρχουν ομάδες επαγγελματιών (δάσκαλοι, κοινωνικοί λειτουργοί, συνήγορος του πολίτη, γιατροί, ο ψυχολόγος στο σχολείο, η αστυνομία) που μπορούν να τα βοηθήσουν, πραγματοποιώντας ένα απλό τηλεφώνημα. Καλό είναι φτιάχνοντας τον κύκλο της ασφάλειάς τους, να συμπεριλαμβάνουν και έναν αριθμό κάποιου οργανισμού ή υπηρεσίας, που έχουν την εμπειρία και τη γνώση να εκμαιεύσουν τι μπορεί να συμβαίνει.

Ο εκπαιδευτικός με αφορμή το φυλλάδιο, μπορεί να επιλέξει μία ή και περισσότερες από τις παρακάτω δραστηριότητές διαβαθμισμένης δυσκολίας:

- Χρωμάτισε την αφίσα με ό,τι χρώμα σου αρέσει. Ύστερα, τοποθέτησέ την στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης. Μην ξεχάσεις να μάθεις απ' έξω τον τηλεφωνικό αριθμό!

- Ατομική εργασία: Ρίξε μια προσεκτική ματιά στο φυλλάδιο με τις τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας. Ετοίμασε μια μικρή αφίσα για τον πίνακα

ανακοινώσεων του σχολείου. Συμπεριέλαβε δύο ή τρεις τηλεφωνικούς αριθμούς και τους Οργανισμούς. Χρησιμοποίησε χρώμα και μεγάλο μέγεθος για τους αριθμούς. Πρόσθεσε μια προτροπή σε κάποιον που μπορεί να χρειάζεται βοήθεια.

- Τα παιδιά εργάζονται ομαδικά σε ομάδες των δύο ή τριών ατόμων. Απαραίτητη η χρήση επαρκούς αριθμού υπολογιστών με σύνδεση στο διαδίκτυο.

Επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του οργανισμού το «Χαμόγελο του παιδιού» <https://www.hamogelo.gr/>.

Μετά από συζήτηση με την ομάδα σας, απαντήστε στα παρακάτω:

- ✚ Τι είναι αυτός ο οργανισμός;
- ✚ Γιατί ονομάστηκε έτσι;
- ✚ Περιγράψτε το λογότυπο του οργανισμού. Γιατί επέλεξαν τον σχεδιασμό αυτό; Τι συναισθήματα προκαλεί;
- ✚ Ποιους αριθμούς μπορείτε να καλέσετε σε περίπτωση που χρειάζεστε βοήθεια; Βρείτε τους στην σελίδα του Χαμόγελου.
- ✚ Προτείνετε μια εκδήλωση που μπορεί να πραγματοποιήσει η τάξη μας για την στήριξη του Οργανισμού.
- ✚ Παρουσιάστε τη δουλειά σας σε όλη την τάξη.

Δουλέψτε ομαδικά!

5.2 Καλλιέργεια νέων δεξιοτήτων μέσα από την επιλογή κατάλληλων μεθοδολογικών προσεγγίσεων και τεχνικών

Στην παρούσα εκπαιδευτική πρόταση λήφθηκαν υπόψη μια σειρά από σύγχρονες μεθοδολογικές προσεγγίσεις για τον καθορισμό των μαθησιακών στόχων, τον ορισμό των περιεχομένων μάθησης και το σχεδιασμό των προτεινόμενων δραστηριοτήτων.

Πιο συγκεκριμένα:

Μαθητοκεντρική

Η εκπαιδευτική πρόταση είναι μαθητοκεντρικά προσανατολισμένη, τόσο ως προς τις πραγματικές ανάγκες γνώσεων και δεξιοτήτων για το πεδίο προστασίας των παιδιών από τη σεξουαλική κακοποίηση, όσο και με τους ρόλους που έχουν εκπαιδευτικός και μαθητές κατά την εκπαιδευτική διαδικασία:

- Ο εκπαιδευτικός σε ρόλο του καθοδηγητή και του οργανωτή καταστάσεων μάθησης
- Οι μαθητές προσεγγίζουν δημιουργικά και ενεργητικά την παρεχόμενη γνώση. Παρατηρούν, αναλύουν, συμμετέχουν.

Συνεργατική

Οι μαθητές εργάζονται ως επί το πλείστον σε ομάδες, κατάσταση που τους δίνει τη δυνατότητα της αλληλεπίδρασης μεταξύ ισότιμων, η οποία είναι αποτελεσματικότερη στη μάθηση, από την καταλυτική παρουσία ακόμα και του ικανότερου δάσκαλου. Με αυτό τον τρόπο αναπτύσσονται οι κοινωνικές δεξιότητες των μαθητών στο πλαίσιο των ομαδικών εργασιών.

Παιγνιώδης

Έχουν προβλεφθεί μια σειρά από παιγνιώδεις δραστηριότητες. Τα παιδιά συμμετέχουν και ανακαλύπτουν παίζοντας παιχνίδια (πχ φιδάκι, twister), τραγουδώντας και χορεύοντας (πχ το τραγούδι της Νίκης), παίζοντας κουκλοθέατρο (Κίκο και το χέρι). Με τον τρόπο αυτό μετέχουν ενεργά στην οικοδόμηση της δικής τους γνώσης, ανακαλύπτοντας πράγματα για τον εαυτό τους.

Διαδραστική

Η δραστηριότητες έχουν σχεδιαστεί με τρόπο ώστε να καλλιεργούνται οι ικανότητες και δεξιότητες επικοινωνίας, παρουσίασης σκέψεων, απόψεων και πληροφοριών. Αναπτύσσεται η ευαισθησία, η ενσυναίσθηση, η αυτοεκτίμηση, η ατομική ταυτότητα, τα συναισθήματα, η επικοινωνία, η ενεργητική ακρόαση και ο προβληματισμός συζητώντας τις καταστάσεις και “παρακολουθώντας” και συζητώντας τα συναισθήματά που προκαλούν οι ήρωες των ενημερωτικών εργαλείων μας.

Διαθεματική

Με τη διαθεματικότητα δίνεται η δυνατότητα να αξιοποιηθεί ενεργητικά η γνώση που δίνεται στο μαθητή μέσα από διαφορετικά αντικείμενα διδασκαλίας. Οι δραστηριότητες συνδέουν τη θεματική της πρότασής μας με το μάθημα γλώσσας (παραγωγή προφορικού και γραπτού λόγου), με ενότητες της μελέτης περιβάλλοντος, με το μάθημα εικαστικών, της φυσικής αγωγής και μουσικής.

Ολιστική

Με τη διαθεματική προσέγγιση επιτυγχάνεται η ολιστική προσέγγιση του θέματος, μέσα από το οποίο ο μαθητής αποκτά ένα σύνολο γνώσεων και δεξιοτήτων που θα τον βοηθήσουν άμεσα και μελλοντικά στην επίλυση προβλημάτων που μπορεί να εμφανιστούν στην καθημερινή του ζωή. Δεν επιτυγχάνεται μόνο η νοητική ανάπτυξη των παιδιών, αλλά και η αλληλεπίδραση αυτής με την ψυχολογική και τη συναισθηματική τους ανάπτυξη. Η ολιστική εκπαίδευση αφήνει το περιθώριο στο παιδί να αναπτύξει παράλληλα καλύτερες επικοινωνιακές και κοινωνικές δεξιότητες, μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και ικανότητα να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους.

Διαφοροποιημένη

Ηλικιακή ή άλλου είδους ταξινόμηση των μαθητών-στόχων (ατομικά, γνωσιακά και εκπαιδευτικά χαρακτηριστικά), όπου απευθύνεται η παρούσα πρόταση, αποτελούν πληροφορίες μη ελεγχόμενες. Ωστόσο, κάθε εκπαιδευτικός, μέσα από την ποικιλία και τη διαβαθμισμένη δυσκολία δραστηριοτήτων που προτείνουμε ή και με δικές του δραστηριότητες, μπορεί ο ίδιος να σχεδιάσει το εκπαιδευτικό του πλάνο που θα ανταποκρίνεται ακριβώς στο προφίλ της τάξης του.

Ανακαλυπτική (επαγωγική)

Οι προτεινόμενες δραστηριότητες στοχεύουν στο να ενεργοποιήσουμε τα παιδιά και να εκμαιεύσουμε συναισθήματα, κριτική σκέψη και οξυδέρκεια. Δεν προβάλλουμε απλά τις ιστορίες κινουμένων σχεδίων, αλλά μέσω ερωτήσεων προσπαθούμε να δημιουργήσουμε τις κατάλληλες συνθήκες για να γίνει η «ανακάλυψη». Με τη συζήτηση-διάλογο δίνεται η δυνατότητα ο μαθητής να προβληματιστεί να συμπεραίνει και να διατυπώνει απόψεις μέσα από διαδικασίες πληροφόρησης, αντιπαράθεσης αλλά και να προσεγγίσει απόψεις άλλων και να τις επεξεργαστεί. Η ανακαλυπτική μάθηση ενισχύεται επίσης ότνα ο μαθητής πρέπει να ακολουθήσει συγκεκριμένα βήματα, διεργασίες ή κανόνες για να πετύχει ένα διδακτικό στόχο.

Η προσέγγιση **Role Model** δε χρησιμοποιήθηκε καθόλου στη μέθοδο, ώστε να αποφευχθεί να μπουν τα παιδιά σε ρόλο θύτη ή θύματος

Τέλος οι προτεινόμενες δραστηριότητες ευνοούν τις **συνέργειες μεταξύ εκπαιδευτικών** διαφορετικών ειδικοτήτων, αλλά και τη συνεργασία διαφορετικών τάξεων ή τμημάτων, καθώς οι δραστηριότητες μπορούν να προσαρμοστούν για μαθητές διαφορετικών ηλικιών.

Κεφάλαιο 6: Αξιολόγηση

6.1 Ερωτηματολόγιο τελικής αξιολόγησης από τον μαθητή

Στην παρούσα εκπαιδευτική πρόταση έχουμε συμπεριλάβει και ένα δείγμα φύλλου Τελικής Αξιολόγησης.

Συμπληρώνεται από τους μαθητές και απευθύνεται στις τάξεις της Α', Β' και Γ' Δημοτικού. Θεωρείται απαραίτητο να συμπληρωθεί μέσα στην τάξη σε μια διδακτική ώρα, έτσι ώστε να υπάρχει η απαραίτητη καθοδήγηση από τον εκπαιδευτικό, καθώς και επαρκής χρόνος προς συμπλήρωση για όλους τους μαθητές.

Το φύλλο Τελικής Αξιολόγησης αποσκοπεί:

- στην ανάδυση σημαντικών πτυχών της σχολικής προσπάθειας, της συμμετοχής και της δραστηριότητας του μαθητή,
- στην ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας ,
- στη διαπίστωση της επίτευξης των στόχων της μάθησης ως προς τις δεξιότητες,
- στη διαπίστωση της επίτευξης των στόχων της μάθησης ως προς τα περιεχόμενα,
- τον εντοπισμό των μαθησιακών ελλείψεων σε σχέση με τους στόχους και τα περιεχόμενα μάθησης,
- στον σχεδιασμό των επόμενων σταδίων της μάθησης,
- στην αυτοαξιολόγηση του μαθητή και την εσωτερική του ανατροφοδότηση.

Σημείωση: Για μια πιο συνολική αξιολόγηση και αποτίμηση του αποτελέσματος της εκπαιδευτικής μας πρότασης, θα πρέπει να προβλέπεται

- ένα αντίστοιχο Φύλλο Αρχικής (Διαγνωστικής Αξιολόγησης) που να προηγείται της εφαρμογής της πρότασης, για να είναι δυνατή η σύγκριση του τελικού αποτελέσματος με το μαθησιακό επίπεδο του μαθητή που είχε πριν και με την προσδοκώμενη και επιδιωκόμενη ομαδική επίδοση της τάξης
- και ενδιάμεσα φύλλα Διαμορφωτικής Αξιολόγησης προσαρμοσμένα στους στόχους και τα περιεχόμενα των προτάσεων διδακτικής αξιοποίησης (εργαλείων και δραστηριοτήτων)

Απαντώ στο ερωτηματολόγιο με ειλικρίνεια!

Βάζω ✓ στη φατσούλα που με εκφράζει

	 χαρούμενος	 προβληματισμένος
Ξέρω τον Κανόνα των Εσωρούχων		
Ξέρω όλα τα σημεία του σώματός μου		
Γνωρίζω ποια σημεία στο σώμα μου είναι προσωπικά		
Γνωρίζω τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό άγγιγμα		
Γνωρίζω ποιο είναι το εμφανές όριο για ένα κακό άγγιγμα		
Γνωρίζω τη διαφορά ανάμεσα σε ένα καλό και ένα κακό μυστικό		
Ξέρω ποιον πρέπει να ενημερώσω αν κάτι μου συμβεί		
Γνωρίζω τι πρέπει να κάνω αν με πλησιάσει κάποιος άγνωστος		
Γνωρίζω τουλάχιστον έναν τηλεφωνικό αριθμό που μπορώ να καλέσω για βοήθεια		
	 χαρούμενος	 προβληματισμένος
Έμαθα να λέω όχι και να το εννοώ!		
Έμαθα να ζητώ βοήθεια όταν πρέπει		
Έμαθα να φροντίζω και να προστατεύω τον εαυτό μου/το σώμα μου		
Έμαθα να εκφράζω τα συναισθήματά μου		
Νιώθω αυτοπεποίθηση στις σχέσεις μου με τους άλλους		
Έμαθα να αναγνωρίζω τα συναισθήματα του άλλου		
Έμαθα να ψάχνω διαφορετικές λύσεις		
Έμαθα νέους τρόπους επικοινωνίας με τους συμμαθητές μου		
Συνεργάστηκα σωστά με την ομάδα μου		
Πήρα πρωτοβουλίες		
Χρησιμοποίησα τη φαντασία μου		

Θέλω επίσης να πω:

Φύλλο αυτοαξιολόγησης μαθητή/τριας: Ημερομηνία:

Αντί επιλόγου

Πνευματικά δικαιώματα

Το ενημερωτικό φυλλάδιο «7 τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας» και οι δύο ιστορίες κινουμένων σχεδίων «Το Μυστικό της Νίκης» και «Το μυστικό της Νίκης 2-Η περιπέτεια του Βίκτωρα» και όλο το συμπληρωματικό υλικό (τραγούδια, μπάνερς αφίσες, γραφιστικά δημιουργικά κ.ά.) υπόκεινται σε πνευματικά δικαιώματα που έχουν παραχωρηθεί από τους δημιουργούς στη Συντονίστρια της καμπάνιας «ΕΝΑ» στα ΠΕΝΤΕ» και Βουλευτή Έλενα Ράππη. Για το λόγο αυτό επισυνάπτεται σχετική υπεύθυνη δήλωση παραχώρησης χρήσης προς το Υ.ΠΑΙ.Θ.

Τα ενημερωτικά εργαλεία του Συμβουλίου της Ευρώπης το τηλεοπτικό σποτ 30'' «Κίκο και το Χέρι», το παιδικό παραμύθι «Κίκο και το Χέρι», το ενημερωτικό έντυπο για ενήλικες «Ο Κανόνας των Εσωρούχων» και όλο το συμπληρωματικό υλικό (μπάνερς αφίσες, γραφιστικά δημιουργικά κ.ά.) υπόκεινται σε πνευματικά δικαιώματα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει προβλέψει τη διαδικασία παραχώρησης χρήσης και αναπαραγωγής με τη διαδικασία Υπογραφής Συμφώνου-Αδειας χρήσης του ενημερωτικού του υλικού μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών, εν προκειμένω του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Υπουργείου Παιδείας. Η διαδικασία αυτή βρίσκεται σε εξέλιξη. Η ομάδα μας αναλαμβάνει την υποχρέωση για άμεση ενημέρωση όλων των αρμόδιων εμπλεκόμενων φορέων με την ολοκλήρωση της διαδικασίας Υπογραφής Άδειας Χρήσης.

Πρόσβαση στο ενημερωτικό υλικό και ασφάλεια κατά τη χρήση

Η **ασφάλεια των χρηστών** κατά τη χρήση εξασφαλίζεται με δύο τρόπους: 1) Δεν απαιτείται **καμία καταγραφή** με κανένα τρόπο **προσωπικών στοιχείων** των μαθητών/-τριών και των εκπαιδευτικών 2) Δεν απαιτείται **καμία σύνδεση-επικοινωνία** των μαθητών/-τριών **με άτομο εκτός σχολείου** για να λειτουργήσει το υλικό.

Όλο το ενημερωτικό υλικό της καμπάνιας «ΕΝΑ στα ΠΕΝΤΕ» είναι ελεύθερα προσβάσιμο σε παιδιά, γονείς, εκπαιδευτικούς, ειδικούς επιστήμονες και γενικά κάθε ενδιαφερόμενο. Όλα τα εργαλεία έχουν αναρτηθεί και περιλαμβάνονται στο **site της καμπάνιας enastapente.gr**. Εκπαιδευτικοί και μαθητές έχουν τη δυνατότητα εύκολης και επαναλαμβανόμενης πρόσβασης, επεξεργασίας και απεριόριστης χρήσης.

Σημειώνεται ότι λόγω τεράστιου όγκου των αρχείων είναι αδύνατη η επισύναψη τους στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΙΕΠ. Γι' αυτό κάτω από κάθε ενημερωτικό εργαλείο έχει τοποθετηθεί το link της ηλεκτρονικής τους ανάρτησης. Υπάρχει η δυνατότητα αποστολής όλων των αρχείων σε δίσκο DVD οποιαδήποτε στιγμή.